

Yay Labah a Balita Tongkol koni Jesu-Cristo ayon koni Marcos

Yay Pangangaral ni Juan Bautista

(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

¹ Yaddi yay ompisa nin yay Labah a Balita tongkol koni Jesu-Cristo a Anak nan Dios. ² Ha libro ni Propita Isaias * ay anodti nakasolat a halita nan Dios konan Anak na:

“Main akon ihogo nin mo-na komo

A mamiparihadon kanakoman lan tawtawo para ha main mon kala-lato.

³ Malngo a bosis na itaw ha disyirto nin ampamabalawbaw, a wanan ialimbawa:

‘Iparihado moyoy pa-hal pagpa-wanan nan Katawan,

tan pa-hal itoyngong moyoy dalanan na.’ ” †

⁴ Ayon ha nakasolat, nakalato anaor hi Juan Bautista itaw ha disyirto. Impangaral na ha tawtawo a kailangan mi-pangombabali hila tan bokotan lay kawkasalanan la, tan pabaotismo pigaw patawaron na hilan Dios. ⁵ Halos halban tawo ha probinsyan Judea, laloy na ha syodad

---

* **1:2** 1:2 Ha laloman kopya nin Griego: lan pawpropita. † **1:3** 1:3 Labay tolon: Iparihado moyoy kawkanakoman moyo, tan pangombabalyan moyoy kawkasalanan moyo ba-yo lomato yay Katawan.

Jerusalem ay nako nanglongo kona. Bi-sa binaotismowan na hila itaw ha Kabatwan Jordan hin imbalita lay main lan kawkasalanan.

⁶ Yadtin hi Juan, yay ayhing na ay momorawon bongat a klasi a yari ha habot kami-lyo, bi-sa yay an-ipagsintoron na ay bastan katat. Yay pa-mangan nay namaot ay doron tan polot panilan bongat. ⁷ Wana ot nin impahawang, “Main lomato hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta ni tomook para mangorkal kordon apin na ay ambo akon marapat. ⁸ Ambaotismowan katamo nin lanom, kot yay lomato, hiyay mamaotismo komoyo nin Masanton Ispirito nan Dios.”

Nagpabaotismo hi Jesus

(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)

⁹ Hin ya-rin a panaon, inomalih hi Jesus ha babalin Nazaret, probinsyan Galilea ta nako ya koni Juan Bautista ta nagpabaotismo kona itaw ha Kabatwan Jordan. ¹⁰ Pa-makainapat na, nakit nan naabriyan a kalangitan ta bi-sa inomaypa konay Ispirito nan Dios bilang a-say kalapati. ¹¹ Bi-sa wanan basis nan Dios a naibat ha langit, “Hika a anlabyon kon Anak tan angkalilikot akon labah komo.”

Tinokso hi Jesus

(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)

¹² Hawanin, hi Jesus ay tampol yan pina-ka nin Ispirito nan Dios ha disyirto. ¹³ Lolog nin a-pat a polo a awlo na itaw ay antoksowon na ya ni

Satanas. Yay kalamoan nan bongat itaw ay aw-ayop talon. Balo ta main aw-anghil a nako kona ta sinirbiwan la ya.

*Nag-ompisan Nangaral hi Jesus
(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)*

¹⁴ Hin impriso hi Juan Bautista, norong hi Jesus ha probinsyan Galilea ta impangaral na yay Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. ¹⁵ Wana, “Yadti nay panaon a intakda nan Dios. Madani nay nan ipa-kit a pa-mag-ari na. Kanya pangombabalyan tan bokotan moyoy nay kawkasalanan moyo, tan mi-pol kamo ha Labah a Balita.”

*Hilay O-nan A-pat a Disipolos ni Jesus
(Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11)*

¹⁶ Ninghan, lo-gan anlalako hi Jesus ha liglig Alindayat Galilea, na-kit nay mitalakakan Simon tan Andres. Ampanglala hila hin ya-rin ta maninilay hila. ¹⁷ Wani Jesus konla, “Homonomol kamo kongko ta paibat hawanin ay gaw-on katamon pa-hal maninilay tawo para tompol hila kongko.” ¹⁸ Tampol lan in-inapat a lala la ta hinomonol hila kona.

¹⁹ Nakalalako hilan daoto, na-tamolaw ni Jesus hi Santiago tan hi Juan a awa-nak ni Zebedeo. Itaw hila ha baloto la nin ampangayoman aw-ikot la. ²⁰ Antimano hina-wayan na hilay namaot ni Jesus. Kanya imbati lay tatay la pati hilay an-opaan lan kawkatambay itaw ha baloto ta hinomonol hilay namaot kona.

Pinalayah ni Jesus yay Doka a Ispirito a Nilomoob ha A-say Lalaki
(Lucas 4:31-37)

²¹ Hawanin, nako hi Jesus tan hilay daw-disipolos na ha babalin Capernaum, [probinsyan Galilea.] Lomato a Awlon Pa-mainawa nin Israelita, nako hi Jesus ha sinagoga a ampagsambawan la ta nangaral ya. ²² Naka-ngap hilay tawtawo ha klasin pa-noro na, ta nanoro yan bilang a-say main kapangyarian, ambo bilang ha pa-noro lan mawmaistron kapanogoan nin aw-Israelita.

²³ Ha loob nin ya-rin a sinagoga ay main a-say lalakin nilooban nin doka a ispirito a bigla inomaghaw. ²⁴ Wana, “Po-layan mo kami! Anyay pakiomon mo komi, Jesus a taga Nazaret? Parosawan mo kami na doman? Tanda kon hika yay Banal a inhogo nan Dios.”

²⁵ Hinaar na ya ni Jesus, “Mamakatinok ka, tan omalih ka kona!” wana.

²⁶ Pinagoygoy nan doka a ispirito yay lalaki, bi-sa niaaghaw ya ot ba-yo ya inomalih. ²⁷ Naka-ngap hilay halban tawtawo itaw, kanya nipapano hila. Wanla, “Anya yadti? Ba-yon klasin totoro? Main yan kapangyarian! Angka-mandawan na maskin hilay dawdoka a ispirito ta anhonolon la ya.”

²⁸ Kanya tampol yan nibantog hi Jesus ha intiron probinsyan Galilea.

Pinaabig ni Jesus yay Katyangan ni Simon tan Lawlaloma ot
(Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

²⁹ Pa-makayari nan pinalayah ni Jesus yadtaw doka a ispirito, antimano inomalih hila ni Jesus ha sinagoga ta nako hila ha bali la ni Simon tan Andres nin kalamo anamaot hi Santiago tan hi Juan. ³⁰ Hin ya-rin ay ampira yay katyangan ni Simon ta angka-mot. Imbalita ladtin tampol koni Jesus. ³¹ Dinomani hi Jesus konan babayi, bisa na ginawang a gamot na ta binangon na ya. Antimano inomabig ya ha main nan pa-nga-mot. Bi-sa sinirbiwan na hilay na hi Jesus.

³² Hin nayari anay Awlon Pa-mainawa ta hinomlop anay awlo, inawit lan tawtawo koni Jesus a halban main masakit tan nilooban dawdoka a ispirito. ³³ Halos halban tawtawo konan ya-rin a babali ay itaw natipon ha arapan bali. ³⁴ Lako a tawtawon main nangasasari a klasin masakit a pina-paabig ni Jesus tan lako anamaot a pina-palayah nan dawdoka a ispirito ha tawtawon nilooban la. Kay na pinayagan manalita a dawdoka a ispirito ta tanda la a hiya yay Anak nan Dios.

*Dinomawat hi Jesus Ba-yo ya Nako Nangaral
(Lucas 4:42-44)*

³⁵ Palbangon ot, nibangon ana hi Jesus ta nako ya ha a-say logar a homin katawo-tawo ta itaw ya dinomawat. ³⁶ Tinombokan na ya ni Simon tan hilay kawkalamoan na. ³⁷ Hin na-kit la ya, wanla, “Halban tawo ay ampaningkap komo.”

³⁸ Kot wani Jesus konla, “Kailangan mako tamoy na ha lawlaloman logar pigaw makapan-garal akoy namaot itaw ta ya-rin a bara-nan no anongkot nako ko iti.”

³⁹ Kanya nako hila ni Jesus ha halban lawlogar nin probinsyan Galilea ta nangaral ya ha sawsi-nagoga itaw tan nama-palayah yan dawdoka a ispirito ha tawtawon nangalolooban.

*Pinaabig ni Jesus a Lalakin Main Kitong
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)*

⁴⁰ Main a-say lalakin main masakit kitong a nako koni Jesus nin ampasi-singa-ro. Nanal-imokor ya, ta wana koni Jesus, “No labayon mo, ma-paabig mo ko.” ⁴¹ Nadabo a inganga-ro ni Jesus, kanya imparna nay gamot na konan lalaki, bi-sa wana, “Labay ko. Omabig kay na!” ⁴² Pamakahalita nadti, antimano inomabig yay lalaki ta nilominis anay lalaman na. ⁴³ Bi-sa tampol na yan pinaalih ni Jesus, kot pinaka-bibilinan na ya yapon. ⁴⁴ Wana, “Ando mo iba-balita odti ha hinoman, nokay magdiritso ka ha pari ha Jerusalem ta hiyay dapat mamaptog a inomabig kay na. Mangawit kan ida-ton mo para ha sirimonyan pa-manglinis ayon ha impanogo ni Moises, pamilbian lan tawtawo a talagan labah kay na.”

⁴⁵ Inomalih yay naor, balo ta tinomala ya ta imba-balita na ha tawtawo ha lawlogar yay pamaabig ni Jesus kona anggan nibantog ana ingat. Kanya kay yay na basta-basta maka-ka hi Jesus ha mismon bawbabali bana ha kalakan tawon ampako kona. Nokay iti ya tana ha lawlogar a ambo matawo. Kot angkaon la ya ot syimpri nin tawtawo a ibat ha halban lawlogar.

2

Pinaabig ni Jesus a Lalakin Paralitiko (Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

¹ Pa-makalabah nin omnoy awlo, norong hi Jesus ha babalin Capernaum. Nibantog a norong yay na. ² Antimano, kalakan tawon nititipon anaman, kanya homin anan maodongan maskin ha likol nin poltan bali. Hin ya-rin a ampangaral hi Jesus nin Halita nan Dios, ³ main nakalato a-pat a lalaki, awit lay a-say paralitiko [nin iti ha an-iraan na]. ⁴ Hin kay hila makadani koni Jesus bana ha kalakan tawo, [noli hila ha bobongan ta] nilobtan la ha tobon ni Jesus. Bi-sa, in-ogoh lay paralitiko nin iti ha an-iraan na. ⁵ Hin na-kit ni Jesus a main lan katotpol, wana konan paralitiko, “Talakaka, pinatawad koy nay kawkasalanan mo.”

⁶ Hin ya-rin ay main nakatoklo itaw nin maw-maistron kapanogoan a nakalngo ha hinalita ni Jesus, kanya wanla ha lalo nakom la, ⁷ “Anongkot ampanalita yan anorin yadtin tawo? An-ipantay nay sarili na ha Dios, anta Dios bongat a ampakapatawad nin kawkasalanan.”

⁸ Kot tanda ni Jesus a laman isip la, kanya anti-mano wana konla, “Anongkot anorin a an-isipon moyo? ⁹ Anya kot yay mas maganoh gaw-on maskin homin kapangyarian, yay halitaon konan paralitiko, ‘Pinatawad koy nay kawkasalanan mo,’ o yay halitaon kona, ‘Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta lomalako ka?’ ¹⁰ Ipa-kit ko komoyo hawanin ha pa-maabig ko konan

yadtin tawo, a hiko a Naglalaman Tawo * ay main akoy namaot kapangyarian magpatawad nin kawkasalanan iti ha lotta.” Bi-sa wana konan paralitiko, ¹¹ “An-imanda ko komo: Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta morong kay na.”

¹² Antimano, nibangon yay naor. Bi-sa kinwa nay iniraan na ta inomalih ya nin na-kit la yan halban. Naka-ngap hilay halban itaw ta bi-sa dinayaw la yay Dios. Wanla, “Nika-ka-noman ay kay kami ot naka-kit nin bilang anorin.”

*Pa-na-way ni Jesus koni Levi
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)*

¹³ Hawanin, nilomikol hi Jesus ha bali ta nako yay naman ha liglig alindayat. Hay kalakan tawon ni-pako kona, kanya tinoroan na hila.

¹⁴ Hin nagpatoloy yan nilomalako, main yan na-kit a-say ma-ni-non bowis a hi Levi a anak ni Alfeo. Itaw ya antoklo ha opisina a ampamayaran bowis. Wani Jesus kona, “Homonol ka kongko.” Inomdong yay naor hi Levi, bi-sa paibat hin ya-rin, hinomonol yay na kona.

¹⁵ Hin itaw hila ni Jesus tan hilay laloma ot a dawdisipolos na ha bali ni Levi nin ampangan, kalakan ma-ni-non bowis [a mangahaol], tan laloma ot a tawtawon makasalanan a nakirongo konlan nangan. Nga-min, kalakan anan matotombok koni Jesus. ¹⁶ Hawanin, main anamaot

---

* **2:10** 2:10 Kada ibalita ni Jesus “hiko a Naglalaman Tawo,” ha Griego: “yay Anak nin Tawo.”

itaw nin mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo. Hin na-kit la a ampakirongo yan mangan hi Jesus ha tawtawon makasalanan tan konlan ma-ni-non bowis [a mangahaol], wanla konlan dawdisipolos na, “Anongkot ampakirongo yan mangan konlan ma-ni-non bowis tan laloma ot a tawtawon makasalanan?”

¹⁷ Hin nalngo ni Jesus ya-rin imbalita la, wanan in-alimbawa konla, “Ambo hilay mawmaligsa a ampangailangan nin doktor, nokay hilay mawmain masakit. Anorin kapara kongko, yay pa-mako ko iti ay ambo para ha-wayan hilay hay wanla lawlabah hilan tawo, nokay para paombabalyon hilay mawmakasalanan.”

Yay Tongkol ha Pa-magsakripisyon Kay Mangan

(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

¹⁸ Ninghan, hilay antoroan ni Juan Bautista tan hilay antoroan lan paw-Pariseo ay ampagsakripisyon kay mangan. Hawanin, main tawtawon dinomani koni Jesus ta pinastang la ya. Wanla, “Hilay antoroan ni Juan tan hilay antoroan lan paw-Pariseo ay main hilan awlon ampagsakripisyon kay mangan. Anongkot hilay dawdisipolos mo homin?”

¹⁹ Inobat na hila ni Jesus [nin in-alimbawa nay sarili na ha a-say nobyo], wana, “Maari doman a hilay kombidado ha kahal ay magsakripisyon kay mangan lo-gan kalamoan la yay nobyo? Kay hila maari magsakripisyon kay mangan lo-gan kalamoan la yay nobyo. ²⁰ Balo ta lomato yay panaon a ambo la yay nan kalamoan, ison hilay na magsakripisyon kay mangan.”

²¹ [Bi-sa imparalan ni Jesus ha aw-alimbawa, a yay ba-yon totoro na ay ambo dapat ilamo ha naiknawan a kaogalian nin rilihyon, a bilang ha pa-magsakripisyon kay mangan tan laloma ot, ta wana,] “Kay antalo-noban a lapok anan ayhing nin ba-yon ritaso a kay ot kinomo-tot. Ta no gaw-on orin, kako-ko-tot nan ba-yon ritaso, mabira yay pinanalo-noban, magi-nit anaman nin mas grabi na ingat. ²² Anorin anamaot kapara, kay an-igwa a ba-yon alak a ampag-alsa ot ha pamigwaan a lapok a katat. Ta no anorin a gaw-on, ha kaaalsa nan alak ay lomtoh yay pinamigwaan, masayang yay alak tan yay pinamigwaan. Kailangan yay ba-yon alak a ampag-alsa ot ay itobong ha ba-yon pamigwaan.”

*Tongkol ha Awlon Pa-mainawa
(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)*

²³ Ninghan, a-say Awlon Pa-mainawa nin aw-Israelita, nagpa-wan hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ha bowat. Lolog hilan anlalako, na-nangto hilay dawdisipolos na nin trigo, bi-sa la kinan. ²⁴ Main itaw paw-Pariseo a naka-kit konla, kanya wanla koni Jesus, “O, bilyon mo! Anongkot anggaw-on la-rin nin dawdisipolos mo, anta ayon ha kawkapanogoan nan Dios ay bawal orin ha Awlon Pa-mainawa [ta an-itoring trabaho]?”

²⁵ Kot wanan in-obat ni Jesus konla, “Ambo doman nabasa moyodtaw ginwa ni David tan hilay kawkalamoan na hin mabitol hilay na tan homin ma-kan? ²⁶ Ambo doman nako hi David ha impagka-bali nan Dios hin hi Abiatar

a pinakapoon pari? [Bi-sa binyan na ya ni Pari Abiatar] nin tinapay a inda-ton ha Dios. Kanya nangan ya pati hilay kawkalamoan na, anta bawal komon ayon ha kawkapanogoan nan Dios a kanon ladtaw, bana ta para bongat ha pawpari.”

²⁷ Bi-sa wani Jesus konla, “Inmanda nan Dios a main Awlon Pa-mainawa para ha ikaabig nin tawo. Kay na pinalsay tawo para bongat main homonol ha Awlon Pa-mainawa. ²⁸ Kanya, hiko a Naglalaman Tawo a makaolay, no anyay dapat tan ambo dapat gaw-on maskin ha Awlon Pa-mainawa.”

3

Pinaabig ni Jesus a A-say Lalakin Paralitikoy Gamot

(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

¹ Bi-sa nako yay naman hi Jesus ha sinagoga. Main a-say lalaki itaw a paralitikoy a-say gamot.

² Hilay paw-Pariseo a ampakisimbay namaot itaw ay amba-bantayan la hi Jesus, para biliwon no paabigon na ya konan ya-rin Awlon Pa-mainawa, pigaw ma-kasowan la ya. ³ Wani Jesus konan ya-rin lalakin paralitikoy gamot, “Mako ka pa-ti.” Nako yay naor. ⁴ Bi-sa wani Jesus konlan tawtawo itaw, “Anyay dapat gaw-on ha Awlon Pa-mainawa ayon ha kawkapanogoan nan Dios, gomawa labah o gomawa doka? Mamilipyas biyay o mangmati?”

Kot kay hila tinomlok. ⁵ Bana ha katiboyan pamagnanakom lan paw-Pariseo, nilomolo hi Jesus.

Hawanin, hinilap na hilan main awit hobhob, bi-sa wana konan lalakin paralitikoy gamot, “Ipa-nat moy gamot mo.” Impa-nat nay naor, kanya antimano inomabig a gamot na ta nag-in ana nin bilang ha dobali. ⁶ Nilomikol hilay paw-Pariseo ta tampol hilan nako konlan maka-Ari Herodes Antipas, ta naki-sabwatan no pa-no maipapati hi Jesus.

Nangaral hi Jesus ha Golpin Tawo ha Liglig Alindayat

(Mateo 12:15-21; Lucas 6:17-19)

⁷ Hawanin, inomalih hi Jesus tan hilay dawdisipolos na itaw ha sinagoga ta nako hila ha liglig alindayat. Golpin tawon ibat anamaot itaw ha probinsyan Galilea a tinomombok koni Jesus. Bi-sa lako ot a tawtawon nako kona a ibat ha probinsyan Judea, ⁸ pati ha syodad Jerusalem, ibat ha probinsyan Idumea, ibat ha dobali nin Kabatwan Jordan tan ibat ha ka-libol nin loway syodad Tiro tan Sidon. Golpi hila-rin a nako koni Jesus ta na-balitaan lay halban gawgawa na. ⁹ Kanya namaparihado hi Jesus konlan dawdisipolos na nin baloto para ma-tokloan na, pigaw kay ya ma-pitpit nin kalakan tawon ampako kona. ¹⁰ Nga-min, lako anay pinaabig nan main masakit, kanya ampipapalotpotan la yan halban main masakit pigaw maaptoh la ya. ¹¹ No ma-kit lay namaot hi Jesus nin hiladtaw nilooban dawdoka a ispirito ay anlomokob hila ha arapan na tan an-omaghaw. Wanla, “Hika yay Anak nan Dios.” ¹² Kot mahigpit na hilan binawalan ni Jesus a ando la iba-balita no hino

ya, [ta kay na labay a hilay doka a ispirito a mamipatanda a hiya kot Anak nan Dios.]

*Hilay Labinloway Apostolis a Pinili ni Jesus
(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16; Gawgawa 1:13)*

¹³ [A-say awlo,] hinomaka hi Jesus ha a-say babo. Bi-sa hina-wayan na hilay labay nan domani kona, kanya dinomani hila. ¹⁴ Namili yan labinlowa konla [a hina-wayan nan aw-apostolis.] Pinili na hila para ipagkalamoan na tan para ihogo nin mangaral. ¹⁵ Bi-sa binyan na hilan kapangyarian mamaabig mawmasakit tan mamalayah dawdoka a ispirito konlan tawtawon nilooban. ¹⁶ Hiladti yay labinloway apostolis a pinili na: hi Simon a pinangalanan nan Pedro, ¹⁷ hilay mitalakakan Santiago tan Juan a awa-nak ni Zebedeo (hilay binanhagan nan Boanerges, labay totolon “Tawon Korol”, ta ma-ngasolong hila), ¹⁸ hi Andres, hi Felipe, hi Bartolome, hi Mateo, hi Tomas, hi Santiago a anak ni Alfeo, hi Tadeo, hi Simon a mainakit ha nasyon Israel, ¹⁹ tan hi Judas Iscariote a nagtraidor koni Jesus.

*No Ayti Ibat a Kapangyarian ni Jesus
(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)*

Bi-sa nilomoob hi Jesus ha a-say bali pati hilay dawdisipolos na. ²⁰ Nititipon anaman itaw a malabong a tawo, kanya kay lay na maarap mangan. ²¹ Hin na-tandaan ladti nin ka-pamilya ni Jesus, kina la ya para paorongon ta main ampanalita a ambo ana kanon matino a isip na.

²² Main namaot nin mawmaistron kapanogoan a ibat ha syodad Jerusalem, a wanla, “Nilooban

na ya ni Satanas * a poon lan dawdoka a ispirito, tan hiya a nami kona nin kapangyarian para mamalayah nin dawdoka a ispirito.”

²³ Kanya pinadani na hila ni Jesus ta imparalan na ha aw-alimbawa a obat na konla. Wana, “Palayahon na wari ni Satanas a kapara nan doka a ispirito? ²⁴ Alimbawa, no yay a-say kaarian ta hila-hila ot a ampikokontra, kay bomoyot ya-rin kaarian. ²⁵ Anorin anamaot kapara ha a-say pamilya, no hila-hila ot a ampikokontra, kay bomoyot orin a pamilya. ²⁶ Kanya, no wari ta potog a angkalabanon ni Satanas a kapara nan doka a ispirito ta kay hilay na ampanga-piasa-sa, kay ya bomoyot ta manganggawan yay na.

²⁷ “[Kot hi Satanas ay bilang a-say] tawon makhaw a kailangan balolon yapon, bi-sa makaloob ha bali na pigaw ma-hamham a main nan kama-main. [Kanya mapatnag a tinalo koy na hi Satanas ta angka-palayah koy dawdoka a ispirito a kampon na.] ²⁸ Yay potog, ibalita ko komoyo, ma-patawad a tawo ha halban klasin kawkasalanan tan anyakaman a pa-maroroka ha kapara. ²⁹ Kot hinoman a ampamaroroka ha Masanton Ispirito nan Dios ay kay ma-patawad ta kasalanan yadti nin homin anggawan a parosa,” wani Jesus. ³⁰ Nga-min, ha pa-nalita lan mawmaistron kapanogoan a nilooban yan doka a ispirito hi Jesus, [pinaroroka lay Masanton Ispirito nan Dios a nami kona nin kapangyarian.]

---

* **3:22** 3:22 Ha Griego: “Beelzebul,” a-sa ot a ngalan ni Satanas.

*Yay Nanay tan Tawtalakaka ni Jesus
(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)*

³¹ Lo-gan ampangaral hi Jesus, nilomato a nanay na tan tawtalakaka nan lalaki. Itaw hila an-omdong ha likol bali ta impaha-wayan la tana hi Jesus. ³² Hin ya-rin ay lako a tawon nakatoklo ha ka-libol ni Jesus. Kanya wanla kona, “Ison kano ha likol yay nanay tan tawtalakaka mo. Antingka-pon la ka.”

³³ Wanan in-obat ni Jesus, “Tanda moyo do-man no hino-hinoy an-itoring kon nanay tan tawtalakaka?” ³⁴ Bi-sa hinilap na hilay tawtawon antoklo ha ka-libol na, ta wana, “Hikamoy an-itoring kon nanay tan tawtalakaka. ³⁵ Nga-min, hinoman a anhomonol ha kalabayan nan Dios ay an-itoring kon tawtalakaka tan nanay.”

4

*Alimbawa Tongkol ha Bini a Inhabwag
(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)*

¹ Ninghan, itaw hi Jesus ha liglig alindayat ta mag-ompisa yay naman mangaral. Pinititiponan la yan malabong a tawtawo, kanya nako ya tinomoklo ha baloto a itaw ha lanom. Kot yay in-tiron kalabongan ay iti ha liglig. ² Bi-sa tinoroan na hilan lako a bawbagay a imparalan na ha aw-alimbawa. Ha pa-noro na, wana, ³ “Long-on moyodti: Main a-say tawon nako nanabwag bini. ⁴ Ha pa-nabwag na, main bini a ni-ka ha dalan. Na-romogan lan mawmanok-manok, kanya nam-in lan kinan. ⁵ Main anamaot ni-ka ha logar a mabato a maimpih bongat a lota, bi-sa tampol

tinomobo palibhasay maimpih anaor a lota. ⁶ Kot hin ma-mot anay awlo, nalanoh tan toloy nati ta kay nakapangyamot labah. ⁷ Main anamaot ni-ka ha logar a antoboan dawdikot a marowih. Kato-tobo nan bini, nagsalidan tinomobo anamaot a dawdikot, kanya kay nakaaliwahwah tan toloy kay nakapamonga. ⁸ Balo ta yay bini a nadabo ha magandan lota ay nilomhik, nagsalidan tinomobo bi-sa ni-pamonga. Main namongan tolompolo, main a-nom a polo, tan main anamaot sanyatos.” ⁹ Bi-sa wana ot ni Jesus konla, “Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.”

No Anongkot Imparalan ha Alimbawa a Panoro ni Jesus

(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

¹⁰ Hin kay hilay na itaw a tawtawo, pinastang hi Jesus nin hilay labinloway apostolis na tan hilay laloma ot a kawkalamoan na, tongkol ha inimbi nan aw-alimbawa. ¹¹ Kanya wana konla, “Komoyon bongat an-ipaintindyan a sawsikrito tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. Kot konlan kay ambomilbi kongko, halban bagay a an-itoro konla ay an-iparalan ha aw-alimbawa. ¹² [Kanya ampomtgo odtin nakasolat a wanan Dios]:

‘Mamiliw hila man anan mamiliw
 kot kay la maintindyan a angka-kit la,
 tan manglongo hila man anan manglongo
 kot kay la maintindyan a angkalngo la.
 No komon ta ambo hilan anorin, mangom-
 babali hila
 tan magbolta kongko ta ma-patawad ko a
 main lan kawkasalanan.’ ”

Yay Pa-mipalino ha Alimbawa Tongkol ha Bini a Inhabwag

(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

¹³ Bi-sa wani Jesus konla, “Kay moyoy na-maot payti naintindyan yadtaw alimbawa! Pano moyo man no-nin maintindyan a laloma ot a aw-alimbawa? ¹⁴ [Oyay labay totolon nin yadtaw alimbawa]: Yay bini a inhabwag nan mamalbwat ay Halita nan Dios. ¹⁵ Yay dalan a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios, balo ta tampol anlomato hi Satanas ta an-alihon na ha main lan kanakoman yay Halita a nalngo la.

¹⁶ “Yay lota a mabato a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios, bi-sa tampol lan ampi-polon odti nin main kaligawan. ¹⁷ Kot pa-hal kay ampakapangyamot odti ha nakom la. Antompol hila kot kado-domali bongat ta no ma-pairapan hila, tan ma-damsak bana ha kaho-honol la ha Halita nan Dios ay tampol hilan antomgon.

¹⁸ “Yay lota a antoboan dawdikot a marowih a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios. ¹⁹ Balo ta angkadaog yay Halita nan Dios a nalngo la, bana ta ampag-aboridowan lay kabi-biyay iti ha mondo, mailig hila ha kayamanan, tan an-omapos ha lawlaloma ot a bawbagay. Kanya yay angkalngo la ay kay ampamongan lawlabah a gawa ha main lan biyay.

²⁰ “Kot yay magandan lota a pinanabwagan bini ay hiladtaw ampanglongo tan ampananggap nin Halita nan Dios. Kanya yay nalngo la ay

ampamongan lawlabah a gawa ha main lan biyay. Main konla a yay lawlabah a gawa la ay maiparis ha tolompolo a bonga, main anamaot maiparis ha a-nom a polo, tan main maiparis ha sanyatos.”

*Yay Alimbawa Tongkol ha Lamparilya
(Lucas 8:16-18)*

²¹ Bi-sa nami yay naman hi Jesus nin a-say alimbawa, wana, “Ampartawan wari a lamparilya para hakban alimbawa nin halop, o kari igwa ha hilong katri? Ambo doman an-igwa odti ha dapat pamigwaan? ²² Anorin anamaot kapara ha pa-mag-ari nan Dios, homin nakaari a kay ma-tandaan tan homin sikrito a kay mibolgar. ²³ Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo!”

²⁴ Bi-sa wana ot ni Jesus, “Paka-long-on moyon labah a anhalitaon ko. Nga-min, no manglono kamon labah, lako a ma-tandaan moyo ta bi-sa pa-lahan na ot orin nin Dios. ²⁵ Nga-min, hinoman a main anan na-tandaan ay pa-lahan ot orin. Kot hinoman a kay ampama-lah ha main nan tanda, maskin yay dati nan tanda ay alihon ot kona.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Kato-tobo nin Trigo

²⁶ Wana ot in-alimbawa ni Jesus, “Yay pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha bini trigo a an-ihabwag nin a-say lalaki ha bowat. ²⁷ Pamakayari, morong yay lalaki ha bali, ta ma-lok ya no yabi, bi-sa mibangon yan magtrabaho no awlo. Yay bini ay bastay nan bongat lomhik tan tomobo nin kay na tanda no pa-no. ²⁸ Yay

lota a ampamatobo ha bini. Primiro, lomhik yay bini, bi-sa mamolong anggana mamongay na. ²⁹ No mangaloto anay bonga, tampol nay nan ipagapas, ta panaon anan lapton.”

*Yay Alimbawa Tongkol ha Botol Mostasa
(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)*

³⁰ [Wanay naman ni Jesus,] “Ayti tamo ot maiparis a pa-mag-ari nan Dios, o anya ot a maari tamon pamialimbawaan? ³¹ Oya: Yay ompisan pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say botol mostasa. Yadti yay pinakamakalog a botol tanaman a an-imola. ³² Balo ta no naimolay na bi-sa tinomobo, mag-in yan pinakamahi-ban ha halban klasin pawpihing, tan magkamain mawmahi-ban a hanga a ma-panalayan nin mawmanok-manok.”

*Yay Pa-migamit ni Jesus nin Aw-alimbawa
(Mateo 13:34)*

³³ Lako a aw-alimbawa a bilang ha anorin a ginamit ni Jesus ha pangangaral na nin Halita nan Dios, ayon ha kababaan nin pangingintindin lan tawtawo. ³⁴ Kay na hila tinoroan a tawtawo nin kay na imparalan ha aw-alimbawa. Kot no hila-hila tana nin dawdisipolos na ay an-ipalino nay halban konla.

*Pinatgon ni Jesus a Makhaw a Lopot
(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)*

³⁵ Hin bandan yabi na, wani Jesus konlan dawdisipolos na, “Lomipay tamo ha alindayat.” ³⁶ Kanya imbati lay tawtawo, bi-sa nilomolan

hila ha baloto a anlolanan ni Jesus ta nilomipay hila. Main anamaot nin lawlaloman tawo a nakabaloto a naki-ka konla. ³⁷ Na-palatan hilan makhaw a lopot ha taaw, kanya angka-hapwakan nin alon a lalo nin baloto la anggan halos mapno anan lanom. ³⁸ Kot hi Jesus ay angka-lok nin nakaalonan itaw ha hoyotan nin baloto. Kanya pinokaw la ya, wanla, “Maistro, homin doman kwinta komo a lomdog tamoy na?”

³⁹ Nimata hi Jesus, bi-sa minandawan nay makhaw a lopot, wana, “Tomgon ka!” Bi-sa wana ha lanom, “Lominak ka!” Kanya tinomgon a lopot tan nilominak a lanom. ⁴⁰ Bi-sa wana konlan dawdisipolos na, “Anongkot angkali-mo kamo? Homin kamo ot doman pa-masimala?”

⁴¹ Ambo makano-kanoy pa-mag-ispanta la. Kanya wanla ha a-sa tan a-sa, “Anya kari magklasinsin tawo yadti ta maskin lopot tan alon kot anhomonol kona?”

5

Pinalayah ni Jesus a Dawdoka a Ispirito ha A-say Lalaki

(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

¹ Pa-makalipay la ni Jesus ha alindayat ay logar lay nan Gadareno. ² Hin nilomakah yay na hi Jesus ha baloto, tongwa main a-say lalakin nilooban doka a ispirito a anhomakbat kona ibat ha kamposanto. ³ Itaw yay na ampagpirmi ha kamposanto. Kay la ya mabalol nin tawtawo, maskin tikala a ipamalol kona. ⁴ Nga-min, ni-no ni-no la yay nan binalol nin tikala ha gamot tan

ayi, kot ambo-boytoon nan bongat, kanya homin makasopil kona. ⁵ Awlo-yabi yan ampila-lalako ha kamposanto tan ha bawbakil nin ampibobolyaw, bi-sa anhogat-hogaton na ot a lalaman na nin bawbato.

⁶ Pa-makatamolaw na koni Jesus, nolayo yan hinomakbat, bi-sa nanalimokor yan palokob kona. ⁷ Wanan imbolyaw a impahalita nan doka a ispirito, “Jesus, Anak nin sangkata-ta-gayan a Dios, anongkot ampakiomonan mo ko? Alang-alang konan Dios, ando mo ko padya-dyaon.” ⁸ Hinalita nadti bana ta minandawan nay na ni Jesus yay doka a ispirito, a wana, “Omalihi ka kona, hika a doka a ispirito!” ⁹ Bi-sa pinastang ni Jesus yay doka a ispirito, wana, “Anyay ngalan mo?”

Wanan in-obat nan doka a ispirito, “Yay ngalan ko ay Malabong bana ta lako kami.” ¹⁰ Bi-sa nagpasi-singa-ro yan hosto koni Jesus a ando na hila palayahon konan ya-rin a logar.

¹¹ Hin ya-rin ay main itaw malabong a baboy a ampankob ha liglig bakil. ¹² Kanya halban lan dawdoka a ispirito a nilomoob konan lalaki ay nagpasi-singa-ro koni Jesus. Wanla, “Pakaon mo kami tana konlan hila-rin bawbaboy, pigaw makaloob kami konla.” ¹³ Kanya anti-mano pinayagan na hila ni Jesus. Inomalih hilay naor a dawdoka a ispirito konan lalaki ta nilomoob konlan bawbaboy. Tongwa, halban lan baboy a manga lowanlibo ay bigla nipo-polayon paloyhon ha bongaw diritson alindayat, kanya ni-ka-lilimoh hila.

¹⁴ Hawanin, hilay ma-magbantay konlan baw-baboy ay nolayon nako ha babali tan ha baw-baryo ta imba-balita lay nangyari. Kanya ni-pako hilay naka-balita para biliwon no anya talagay nangyari. ¹⁵ Pa-makalato la ha kamainan ni Jesus, na-kit la yadtaw lalakin pinamalayahan nin lako a dawdoka a ispirito a antoklo nin nakaayhing ana ta norong anay sintido na. Nali-mo hila. ¹⁶ Hiladtaw mismon naka-kit ha nangyari a namibalita konlan nakalato, no pa-no na-paabig yay lalakin nilooban nin dawdoka a ispirito tan no anyay nangyari konlan bawbaboy.

¹⁷ Kanya hilay tawtaga itaw ay impaki-totol la koni Jesus a omalih yay na ha logar la.

¹⁸ Hin lomolan hilay na ha baloto, impaki-totol nan tawon pinamalayahan nin dawdoka a ispirito a maki-ka yay namaot koni Jesus. ¹⁹ Kot kay na ya pinayagan ni Jesus ta wana kona, “Morong ka komoyo, ta ibalita mo yay ka-paka-ngap a ginwa nan Katawan komo tan yay inganga-ro na komo.”

²⁰ Kanya nako yay na ta imba-balita na ha intiron kahakopan nin Mapolo a Babali a anhayayan “Decapolis” yay ka-paka-ngap a ginwa ni Jesus kona. Hilay halban naka-balita ay ni-paka-ngap.

Yay Anak ni Jairo tan yay Babayin Nangowit Doloh ni Jesus

(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

²¹ Nilomolan hila ni Jesus ha baloto ta nilomipay oman ha alindayat. Pa-makalato la ha dojali ay piniroropongan la yay naman nin

kalakan tawo ha liglig alindayat. ²² Tongwa, main nakalato a-say ampamoon ha sinagoga a yay ngalan na kot Jairo. Hin na-kit na hi Jesus, nanalimokor yan palokob ha danin ayi na, ²³ ta nagpasi-singa-ro ya, wana, “Mati yay nay anak kon dalagita. Maki-ka ka pa kongko ta iparna moy gamot mo kona pigaw omabig ya tan mabyay ot.”

²⁴ Naki-ka hi Jesus kona, ta bi-sa kalakan tawon nakiaaloyon nin ampipoporpor kona.

²⁵ Hin ya-rin ay main anamaot a-say babayin labinloway taon anan andayaon a nakito-tombok koni Jesus. ²⁶ Ha kalakan anan mawma-nambal a kina-kina na ay masyado yay nan napa-dya-dyaan tan na-min anay kawkama-main na. Kot kay la ya syimpri na-paabig, nokay masbali naloor ana ingat. ²⁷ Hin na-tandaan nay gawgawa ni Jesus, nakipo-porpor ya konlan malabong a tawtawo, anggan inomabot ya ha bokotan ni Jesus. Bi-sa kinowit nay ayhing na. ²⁸ Nga-min, wana ha sarili na, “Ma-kowit ko tanay ayhing na ay omabig akoy na.” ²⁹ Pa-maka-kowit na, antimano tinomgon a kada-daya na. Nalayam na a inomabig yay na ha masakit na.

³⁰ Nalayam nay namaot ni Jesus a main nilomwah kapangyarian na. Kanya antimano binomling ya ta inomarap ya ha tawtawon anomaloyon kona, ta pinastang na hila. Wana, “Hinoy nangowit ayhing ko?”

³¹ Kot wanlan dawdisipolos na, “Ampipoporporan la kan malabong a tawtawo, bi-sa pastan-gon mo no hinoy nangowit komo.”

³² Kot nagpatoloy yan hinomilap hi Jesus ta biniliw na no hino. ³³ Yadtaw babayi, palibhasay tanda nay nangyari, dinomani ya koni Jesus nin anggoygoy ha li-mo. Bi-sa nanalimokor yan palokob ta imbalita na konay halban potog a nangyari. ³⁴ Kanya wani Jesus kona, “Talakaka * ko, inomabig ka bana ha main mon katotpol. Morong kay nan malisway a nakom ta inomabig kay na ha main mon masakit.”

³⁵ Lo-gan na ot ampanalita ni Jesus, main nakalato ibat ha bali ni Jairo. Wanla koni Jairo, “Ando moy na abalaon yay Maistro ta nakihiyay yay nay anak mo.”

³⁶ Pa-makalngo ni Jesus ha hinalita la, wana koni Jairo, “Ando ka mahalak, basta pasimala ka kongko.”

³⁷ Bi-sa homin yan laloman pinayagan maki-ka kona, no ambo hi Pedro tan hilay mitalakakan Santiago tan Juan bongat. ³⁸ Hin nakalato hila ha bali ni Jairo, na-kit lan golo-goloy tawtawo itaw, ta main ampi-pagtomangih tan main anamaot ampiaanito. ³⁹ Pa-makaloob ni Jesus, wana konla, “Anongkot ampagkagolo kamo tan ampi-pagtomangih? Kay ya nati ya-rin a anak, nokay angka-lok yan bongat.”

⁴⁰ Kot kinaka-lihan la hi Jesus. Balo ta pinalikol na hilay halban, ta hilan bongat a tatay tan nanay nan anak, tan hilay dawdisipolos a kalamo na a pinaki-ka nan lomoob ha kamainan nan anak.

⁴¹ Bi-sa ginawang ni Jesus a gamot nan anak,

---

* **5:34** 5:34 Ha Griego: “anak a babayi.” Halita odti nin pa-mabli maskin yay ka-totol kot matontawo.

ta wana kona, “*Talita, kumi.*” yay labay totolon, “Nini, an-imanda ko komo, mibangon ka.” ⁴² Tampol yan nibangon bi-sa nilomalako. (Yay idad nan anak ay labinloway taon.) Ambo makano-kanoy pa-mag-ispanta lan hilay naka-kit. ⁴³ Kot impaka-bibilin ni Jesus konla a ando ladt i iba-balita ha hinoman. Bi-sa imbalita na ot konla a biyan lan pa-mangan a anak.

6

Kay Binilbi hi Jesus ha Babalin Nazaret (Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

¹ Hawanin, inomalih yay na hi Jesus konan ya-rin a logar ta norong ya ha Nazaret a sarili nan babali. Naki-ka anamaot kona hilay dawdisipolos na. ² Pa-makalato nin Awlon Pa-mainawa ay nangaral hi Jesus ha sinagoga. Lako konlan nakalngo kona a naka-ngap, wanla, “Ayti na kari na-tandaan ya-rin halban? Anyay klasin karonongan odtin inimbi kona ta ampakagawa yan gawgawa a pamilbian ambo bastan kapangyarian? ³ Ambo doman ya-rin yay karpintiron anak ni Maria tan talakaka ni Santiago, ni Jose, ni Judas tan ni Simon? Ambo doman iti kontamo hilay tawtalakaka nan babayi?” Hinalita la-rin bana ta nasora hila kona.

⁴ Kanya wani Jesus konla, “Yay a-say propita ay an-igalang maskin ayti, poyra ha sarili nan logar, ha kawkanayon na tan ha sarili nan bali.” ⁵ Halos homin yan nagawa hi Jesus itaw konla nin gawgawa a pamilbian ambo bastan kapangyarian nan Dios. Nokay main bongat omnoy tawo itaw a imparna nay gamot na konla

ta pinaabig na hila. ⁶ Nag-ispanta ya bana ta kay tinompol kona hilay ka-babali na.

Inhogo ni Jesus Hilay Labinloway Apostolis Na (Mateo 10:5-15; Marcos 3:13-19; Lucas 9:1-6)

Hawanin, kina-kina ni Jesus a bawbaryo itaw ta nangaral. ⁷ Bi-sa hina-wayan na hilay labinloway apostolis na ta inhogo na hilay nan lowa-lowa para mangaral anamaot, tan binyan na hila kapangyarian mamalayah dawdoka a ispirito a nilomoob ha tawtawo. ⁸ Binibilinan na hila yapon, wana, “Ha pa-mako moyo, ando kamoy na mangawit nin anyakaman poyra ha baston moyo. Ni pa-mangan, bag o kwarta ay ando kamo mangawit. ⁹ Kot mag-apin kamo tan ando kamoy na mangawit risirban ayhing.”

¹⁰ Wana ot, “Ha aytimay bali a mapakihandaan moyo ay itaw kamo tana anggan omalih kamo konan ya-rin a logar. ¹¹ Kot no main kay labay mananggap komoyo tan kay labay manglongo, omalih kamo ha logar la. Oltimon gabok ha ayi moyo ay pagpagon * moyo. Yay potog, ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios konlan tawtawo ha anorin a klasin babali, dinan konlan taga Sodoma tan taga Gomorra [a bantog ha main lan karokaan hin yadtaw].”

¹² Kanya ni-pako hilay na ta ni-pangaral ha tawtawo a pangombabalyan tan bokotan lay dawdoka a gawa la. ¹³ Nama-palayah hilay namaot nin lako a dawdoka a ispirito konlan

---

* **6:11** 6:11 Ogali lan Israelita a pagpagon lay gabok ha ayi la no naibat hila ha tawon homin katotpol ha Dios.

nangalolooban tan nilanawan lay lako a tawon mawmain masakit ta pinaabig hila.

*Yay Pa-ngamati ni Juan Bautista
(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)*

¹⁴ Na-tandaan ni Ari Herodes Antipas † yay tongkol koni Jesus ta nibantog yay na bana ha gawgawa na. Main ampanalita a “Hiya hi Juan Bautista a pinaorong nabyay, kanya main yan kapangyarian gomwa nin ka-paka-ngap a bawbagay.” ¹⁵ Wanlay namaot laloma, “Hiya hi Elias a propita nan Dios hin yadtaw.” Wanla ot laloma, “A-sa yan propita nan Dios ‡ a bilang hin o-na.”

¹⁶ Kot hin nalngo ni Ari Herodes Antipas odti, wana, “Hiya hi Juan a impapo-tohan kon olo a norong nabyay.” ¹⁷ Hinalita nadtì bana ta impapati na hi Juan Bautista. Anodti a nangyari: Impadakop na ya, impabalol tan impapriso bana koni Herodias a impagkaambali na, anta kaambali ya ni Felipe a talakaka na. ¹⁸ Nga-min, imbalita ni Juan koni Ari Herodes Antipas hin yadtaw a ambo tama ayon ha kawka-panogoan nan Dios a an-ipagkaambali nay ayro na. ¹⁹ Kanya nagkamain yan hakit nakom hi Herodias koni Juan. Labay na yay na komon ipapati, balo ta kay na magawa bana ta kay na pinayagan nin ari. ²⁰ Nga-min, mata-gay a pa-migalang ni Ari Herodes Antipas koni Juan

---

† **6:14** 6:14 Hi Ari Herodes Antipas a ampamoon ha probinsyan Galilea ay anak ni Ari Herodes a Bantog yay ari hin in-abing hi Jesus. ‡ **6:15** 6:15 Ha laloman kopya nin Griego: A-sa yan propita o kari a-sa ya konlan propita nan Dios hin o-na.

palibhasay tanda nan a-sa yan labah tan banal a tawo, kanya in-atap na ya. Kada long-on na ya, lako anamaot a anhonolon na, tan labay-labay na yan long-on.

²¹ Hin hoyot nagkamain yan tyansa hi Herodias para maipapati hi Juan. Nga-min, hin nakalato a awlon kapangabingan ni Ari Herodes Antipas, nagpahanda yan pa-mangan para konlan aw-opisyalis na, kawkapitan hondalo tan hilay mawmain ingkatawo ha probinsyan Galilea.

²² Bi-sa, hin nilomoob yay anak a dalaga ni Herodias ta binomayli, na-ligawan hi Ari Herodes Antipas tan hilay bawbisita na. Kanya wanan ari konan dalaga, “Makirawat kan anyakamay labay mo ta ibi ko komo!” ²³ Bi-sa pinaghompaan na ot, wana, “Anyakamay ipakirawat mo, ibi ta ibi ko komo maski kapikna nin kaarian ko.”

²⁴ Nilomikol yapo yay dalaga ta pinastang nay nanay na, “Anya may ipakirawat ko?” wana. “Yay olo ni Juan Bautista,” wanan in-obat nin nanay na.

²⁵ Nangapora yan nagbolta konan ari, ta wana, “Labay ko komon a ibi mo kongko hawanin ot yay olo ni Juan Bautista nin nakaigwa ha bandihado.”

²⁶ Nilomolo yan masyado a ari. Kot alang-alang ha pinaghompaan nan pangako tan ha arapan la paot nin hilay bawbisita na, kay na ya labay tanggiwan. ²⁷ Kanya antimano namihogo yan a-say hondalo para kowon a olo ni Juan. Nako yay hondalo ha prisowan ta pino-tohan nan olo hi Juan. ²⁸ Bi-sa inawit nay olo nin nakaigwa ha

bandihado ta inimbi konan dalaga. Ba-yo inimbi nan dalaga konan nanay na.

²⁹ Hin na-tandaan lan tawtinoroan ni Juan yay nangyari, kina lan kinway bangkay na ta inigwa ha pantyon.

Maholok Limanlibon Tawtawo a Pinapangan ni Jesus

(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

³⁰ Hilay labinloway apostolis ni Jesus ay nagbolta kona ta tinotol la konay halban ginwa la pati yay impangaral la. ³¹ Hin ya-rin, lako a tawtawon anlomato tan an-omalih, kanya ni mangan kay la maarap ni Jesus tan hilay awapostolis na. Kanya wani Jesus konlan awapostolis na, “Mako tamo nin hitamo-hitamon bongat ha a-say logar a homin tawo ta painawa kamo yapon.” ³² Kanya nilomolan hila ha baloto nin hila-hilan bongat ta nako hila ha a-say logar a homin tawo.

³³ Kot na-kit hila nin tawtawo hin inomalih hila tan lako a naka-bilbi kona. Kanya hilay tawtawo ha halban babali itaw ay nangaporan tinomombok koni Jesus nin nangli-liglig ha alindayat. Nonan hilan nakalato itaw kanya hinakbat la yay na hi Jesus. ³⁴ Pa-makalakah na ha baloto, nakit nay golpin tawo itaw. Nadabo a ingangaro na konla bana ta bilang hilan kawkarniro a homin pastol. Kanya tinoroan na hila nin lako a bawbagay. ³⁵ Hin anyomabi na, dinomani hilay dawdisipolos na kona, ta wanla, “Homin kabalibali iti tan madani nan domoblom. ³⁶ Hapano

pa-kaon mo hilay nay tawtawo ha bawbali ha ka-libol tan ha bawbaryo, pigaw makahaliw hilan ma-kan la.” §

³⁷ Kot wani Jesus konla, “Hikamoy nay mamin pa-mangan la.”

Wanlan in-obat nin hilay disipolos na, “Pa-no kami man makahaliw nin tinapay ha alagan opa nin a-say tawo ha lowanyatos a awlo ta bi-sa ipapangan konla?”

³⁸ Wani Jesus konla, “Omno ot a tinapay ison komoyo? Bilyon moyo pa.” Hin na-kit la, wanla koni Jesus, “Main bongat limay tinapay tan loway konâ.”

³⁹ Hawanin, pinatoklo ni Jesus hilay halban tawo nin gropo-gropo ha dikot a magandan tokloan. ⁴⁰ Kanya tinomoklo hilan gropo-gropo. Main gawgropo mananyatos a tawo tan main anamaot gawgropo hililimampolo a tawo. ⁴¹ Pa-makayari ay kinwa ni Jesus yay limay tinapay tan loway konâ, ta bi-sa tinomangal ya ha langit ta pinasalamatan na yay Dios. Bi-sa pini-pikna nay tinapay, ba-yo na inimbi konlan dawdisipolos na para ipapto konlan tawtawo. Anorin anamaot a ginwa na ha loway konâ. ⁴² Halban la ay nakapangan tan ni-kabhoy. ⁴³ Bi-sa, hin tinipon lan dawdisipolos ni Jesus yay ni-katla a pini-pikna nin tinapay tan konâ, nakapno hila ot nin labinloway bakol. ⁴⁴ Yay bilang lan lawlalaki bongat a ni-pangan ay manga limanlibo.

---

§ 6:36 6:36 Ha laloman kopya nin Griego: pigaw makahaliw hilan tinapay ta homin hilay nan ma-kan.

*Nilomalako hi Jesus ha Babon Lanom
(Mateo 14:22-33; Juan 6:15-21)*

⁴⁵ Tampol nan pinalolan ni Jesus hilay dawdisipolos na ha baloto, ta pinao-na na hilan lomipay ha alindayat makon babalin Betsaida logan na hilan ampaibwaton a tawtawo. ⁴⁶ Hin napaibwat na hilay na, hinomaka hi Jesus ha bakil para domawat ha Dios.

⁴⁷ Hin anyomabi na, asa-sa na itaw ha bakil. Kot hilay dawdisipolos na a nakabaloto ay itaw hilay na ha taaw. ⁴⁸ Na-tamolaw ni Jesus hilay dawdisipolos na a angkairapan mamoghay ta halonga hila ha lopot. Hin anhomawang ana, tinomombok hi Jesus konla nin anlalako ha babon lanom. Labahan na hila komon, ⁴⁹ kot hin na-kit la yan anlalako ha babon lanom, hay wanla no molto, kanya nakaaghaw hila. ⁵⁰ Nga-min, halban la ay naka-kit kona, kanya nali-mo hilan masyado. Kot antimano nanalita hi Jesus konla, wana, “Ando kamo mali-mo ta hikodti! Pakhawon moyoy nakom moyo!” ⁵¹ Bisa nakilolan yay na konla ha baloto. Tampol tinomgon yay lopot, kanya masyado hilan nakangap tan nag-ispanta. ⁵² Nga-min, maskin na-kit lay milagro a nangyari ha tinapay ay kay la ot natalosan no hino talaga hi Jesus, palibhasay kay la ot maabot isipon.

*Pinaabig ni Jesus Hilay Mawmain Masakit ha Genesaret
(Mateo 14:34-36)*

⁵³ Hin nakalipay hilay na ni Jesus ta niabot ha kapatagan Genesaret, indoong lay nay baloto.

⁵⁴ Hin nilomakah hila, antimano na-bilbi la hi Jesus nin hilay tawtawo itaw. ⁵⁵ Kanya ni-panandali hiladtin tawtawon ni-pako ha halban ka-libol a logar ta kinwa lay mawmain masakit. Bi-sa la inawit nin iti ha main lan an-iraan ta ini-ka la koni Jesus ha aytimay na-balitaan lan kamainan na. ⁵⁶ Kanya ayti ya man ni-abot hi Jesus, mag-in bawbaryo, bawbabali o bawbowat, pirmin main an-awiton a mawmain masakit ha pawplasa. An-ipasi-singa-ro la kona a maskin ma-kowit la tanay palpal ayhing na pigaw omabig hila. Kanya halban lan naka-kowit ayhing na ay inomabig.

7

Yay Tongkol ha Naiknawan a Totoro (Mateo 15:1-9)

¹ Ninghan, main nako koni Jesus nin paw-Pariseo tan omnoy mawmaistron kapanogoan a naibat ha syodad Jerusalem. ² Na-kit la a hilay laloman dawdisipolos na kot kay anhomonol ha naiknawan a totoro tongkol ha sirimonyan pa-mibano ba-yo mangan, kanya pinintasan la.

³ (Nga-min, ogali lan paw-Pariseo tan halos halban anan aw-Israelita a gaw-on yapo a sirimonyan pa-mibano ba-yo mangan, ta anhonolon lay naiknawan a tawtotoro lan kapapo-papoan mi. ⁴ Tan no naibat hila ha palingki, kailangan mibano * hila yapo ba-yo mangan. Lako ot a naiknawan lan tawtotoro a anhonolon

---

* **7:4** 7:4 Ha laloman kopya nin Griego: malyo.

la, bilang ha sistiman pangongoyah nin aw-ampanginoman, bawbanga tan laloma ot a ampamigaw-an a yari ha tanso, tan yay pawpa-pag.)

⁵ Bana ta anorin, pinastang la hi Jesus nin hilay paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan, wanla, “Anongkot kay la anhonolon dawdisipolos mo yay naiknawan tamon totoro lan kapapopapaoan tamo? Ampagkasalanan hila ta ampangan hilan kay anggaw-on yay sirimonyan pamibano ba-yo mangan.”

⁶ Wani Jesus konla, “Mitama komoyon magakonwari yay impabalita nan Dios hin yadtaw koni Propita Isaias, a wanan nakasolat, ‘Yay kaga-galang lan hiladtin tawtawo kongko ay nangangga ha halita bongat ta madayo a nakom la kongko.

⁷ Homin anan lamang kwinta a pa-magsamba la kongko, ta yay aw-impanogo nin tawo ay anipangaral lan bilang aral ibat kongko.’ ”

⁸ Wana ot ni Jesus, “Ampo-layan moyoy kapanogoan nan Dios ta yay naiknawan moyon kaogalian a anhonolon moyo a bilang ha pangongoyah nin bawbanga tan aw-ampanginoman, tan lako ot a anggaw-on moyon anorin.

⁹ “Hay hosay moyon gomwa paralan pigaw ma-po-layan moyoy kapanogoan nan Dios, boga tanay ma-honol a naiknawan moyon kaogalian.

¹⁰ Oyay kapanogoan nan Dios a imbalita ni Moises: ‘Igalang moy tatay mo tan nanay mo;’ ta bisa ‘Hinoman a mamaroroka ha tatay na o nanay na ay dapat yan patyon.’ ¹¹ Kot hikamo, anodti

an-itoro moyo, wamoyo, no main manalita ha tatay na o nanay na, a wana, 'Yay maitambay ko komo ay intatala kon mag-in Corban', yay labay totolon ay 'Da-ton ha Dios', wamoyo maari kay nay na biyan a matoantawo na. ¹² Kanya ampayagan moyon kay yay na tomambay ha tatay o nanay na. ¹³ Ha anorin ay an-alihan moyon alaga yay kapanogoan nan Dios ha pamitoro moyo nin naiknawan moyon kaogalian. Tan lako ot a bawbagay a anorin a anggaw-on moyo."

*No Anyay Ampakapamin Kasalanan ha Tawo
(Mateo 15:10-20)*

¹⁴ Hawanin, pinadani ni Jesus a halban tawtawo [bi-sa inobat nay pastang no anongkot kay la anggaw-on yay sirimonyan pa-mibano ba-yo mangan,] wana konla, "Balang a-sa komoyo, paka-long-on moyoy halitaon ko tan pakaintindyon. ¹⁵ Homin an-ipaloob ha boboy a makapamin kasalanan ha tawo, nokay yay an-ipalwah ha boboy, ya-rin a ampakapamin kasalanan. ¹⁶ [Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.]"

¹⁷ Bi-sa, hin imbati ni Jesus a tawtawo tan hin nakalato yay na ha bali ay pinastang la yan dawdisipolos na, no anyay labay totolon nin yadtaw in-alimbawa na. ¹⁸ Wani Jesus konla, "Kay kamoy namaot doman ampakaintindi? Kay moyo doman angkaintindyan a ambo yay angkanon nin tawo a makapamin kasalanan kona? ¹⁹ Nga-min, yay pa-mangan ay kay anlo-moob ha nakom, nokay ha tiyan bi-sa idiskarga."

(Ha pananalita nan anodti ni Jesus, impatandaan na a halban pa-mangan ay maari kanon.)

²⁰ Wana ot ni Jesus, “Yay doka a ampangibat ha nakom nin tawo a makapamin kasalanan kona. ²¹ Nga-min, ambo ha likol, nokay ha nakom nin tawo ampangibat a daw-doka a isip, pa-mabayi o pa-maki-lalaki, tan laloma ot a imoralidad a gawa, pa-mangmatin tawo, ²² paniniba, kaagoman, kagogwa halban karokaan, pananaol, karawalan gawa, inggit, pa-maroroka, pa-magmata-gay tan kaongowan. ²³ Yadtin halban kawkarokaan ay angkaibat ha lalo nakom, kanya hiladti a ampakapamin kasalanan ha tawo.”

Kahi-banan Katotpol nin A-say Babayin Ambo Israelita

(Mateo 15:21-28)

²⁴ Hawanin, inomalih hi Jesus tan hilay daw-disipolos na konan ya-rin a logar. Nako hila ha kapatagan a madani ha syodad Tiro tan syodad Sidon [a ambo anan hakop nin Israel nokay hakop anan Sirofenicia]. Nakihanda hila ha a-say bali itaw. Kay na komon labay ni Jesus a main maka-tanda ha main nan kamainan, kot kay syimpri naisikrito. ²⁵ Main itaw a-say babayin main anak a dalagita a nilooban doka a ispirito. Tampol nan na-tandaan a ison hi Jesus. Kanya kina na ya ta nanalimokor ya ha arapan na. ²⁶ Yadtin babayi ay ambo Israelita, nokay taga ya Sirofenicia. Impaki-totol na a palayahon ni Jesus yay doka a ispirito konan anak nan dalagita. ²⁷ Kot wanan in-alimbawa ni Jesus, “Kailangan pabhoyon hila yapon a awa-nak ta

ambo dapat kowon a pa-mangan la para ibi ha aw-aso.”

²⁸ [Maskin naintindyan nan babayi a yay dapat nan o-nawon tambayan ay hilay Israelita,] wana syimpri kona, “Potog orin, Maistro, kot maskin hilay aw-aso ha hilong lamisawan ay ampangan hila syimprin mawmomo a nadabo lan awanak.”

²⁹ Kanya wani Jesus kona, “Bana ta hinalita moy anorin, maari kay nan morong ta inomalih yay nay doka a ispirito konan anak mo.”

³⁰ Hin norong yay naor, na-lato nay anak nan ampira ana ha katri ta inomalih anay doka a ispirito kona.

Pinaabig ni Jesus yay Lalakin Disnodon Tolok tan Amil

³¹ Nibwat yay na hi Jesus ha lawlogar ha liglig ambay a hakop nin syodad Tiro tan syodad Sidon ta magbolta yay naman ha Alindayat Galilea. Kot balo itaw ya nagpa-wan ha dobali nin alindayat a hakop nin yay Mapolo a Babali a anha-wayan “Decapolis”. ³² Main tawtawo itaw a nangawit kona nin a-say lalakin disnodon tolok tan amil ta impaki-totol la a iparna nay gamot na kona pigaw omabig ya. ³³ Kanya impaka-dayô na ya ni Jesus konlan malabong a tawo. Bi-sa inigwa nay loway tamoro na ha mi-dobali totolyan nan lalaki, ba-yo nilomora ya ta pinonahan nan lora a dila nan lalaki. ³⁴ Bi-sa tinomangal ya ha langit tan nanginanawa nin malawig [bana ha ingangaro na konan lalaki]. Bi-sa wana kona, “Effata,” yay labay totolon, “Maabriyan!”

³⁵ Tampol yan nakalngo a lalaki tan naalih a pa-makaamil na, kanya nakahalita yay nan malino. ³⁶ Impaka-bibilin ni Jesus kona tan konlan nangawit kona a ando ladti iba-balita ha hinoman. Kot maskin pa-no kahigpit a pa-mibibilin na ay mas lalo lay na ingat imba-balita. ³⁷ Masyadoy pa-maka-ngap lan tawtawo, wanla, “Anya pay nan abig a halban ginwa na! Maskin disnodon tolok ay angkagawa nan makalngo tan omol man ay angkagawa nan makahalita!”

8

Maholok A-pat a Libon Tawtawo a Pinapangan ni Jesus

(Mateo 15:32-39)

¹ A-say awlo, na-pititipon anaman a golpin tawo. Hin ikatlon awlo ay na-hominan hilay nan pa-mangan. Kanya hina-wayan ni Jesus hilay dawdisipolos na, ta wana konla, ² “Angka-karowan koy tawtawo ta na-hominan hilay nan pa-mangan ta toloy awlo lay na iti. ³ No paorongon ko hilan mabitol, maolaw hila ha dalan. Madayo paot a orongan lan laloma.”

⁴ Kot wanlan in-obat nin dawdisipolos na, “Ayti man wari mangwan maipapangan konla konan yadtin logar a homin paot kabali-bali?”

⁵ Pinastang na hila ni Jesus, wana, “Omno ot a tinapay a ison komoyo?” “Main bongat pito,” wanlan in-obat.

⁶ Bi-sa pinatoklo ni Jesus hilay tawtawo ha lota. Hawanin, kinwa nay pitoy tinapay. Bi-sa pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios ay

pini-pikna na ta inimbi konlan dawdisipolos na ta impapipapto para ha tawtawo. ⁷ Main hilay namaot oomnon mangakalog a konâ. Impaki-salamat nay namaot ni Jesus yadti konan Dios, bi-sa impapipapto na ot para konlan tawtawo. ⁸ Kanya ni-pangan hilay tawtawo tan ni-kabhoy. Bi-sa, hin tinipon lan dawdisipolos na yay ni-katla a pini-pikna nin tinapay, nakapno hila ot nin pitoy bakol. ⁹ Yay bilang lan ni-pangan ay manga a-pat a libo. Hawanin, pinaorong na hilay na ni Jesus. ¹⁰ Bi-sa, hiya tan hilay dawdisipolos na ay tampol nilomolan ha baloto ta nako hila ha logar a anha-wayan Dalmanuta.

*Ampaningkapan lan Pamilbian hi Jesus
(Mateo 12:38-39; 16:1-4; Lucas 11:16, 29)*

¹¹ Hawanin, main paw-Pariseo a nako koni Jesus ta naki-dibati hila kona. Bana ta labay la yan hobokon, dinawat la a mama-kit yan milagron ibat ha langit a pamilbian inhogo na yan Dios. ¹² Bana ta anorin, nanginganawa yan malawig hi Jesus. Bi-sa wana konla, “Hikamoy tawtawo hawanin, anongkot ampaningkap kamo ot nin pamilbian? Yay potog, ibalita ko komoyo, kay kamo pa-kitan pamilbian.” ¹³ Bi-sa imbati na hilay paw-Pariseo, ba-yo hiya tan hilay dawdisipolos na ay nilomolan ha baloto ta lomipay oman ha dobali alindayat.

*Kaalimbawaan nin Pampalbag lan Paw-Pariseo tan ni Ari Herodes Antipas
(Mateo 16:5-12)*

¹⁴ Hin ya-rin, na-lingwanan lan dawdisipolos ni Jesus magbalon tinapay. Main hilan bongat a-say tinapay a natla ha baloto. ¹⁵ Hawanin, main yan labay ibibilin hi Jesus konla a imparalan na ha alimbawa. Wana, “Mag-ingat kamo tan pag-atapan moyoy pampalbag lan paw-Pariseo tan yay pampalbag ni Ari Herodes Antipas.” ¹⁶ Pinipapa-nowan lan dawdisipolos na yadtaw imbalita na, wanla, “Kanya hinalita na-rin bana ta kay tamo nakapagbalon tinapay.”

¹⁷ Kot tanda ni Jesus yay ampipapa-nowan la, kanya wana konla, “Anongkot ampipapa-nowan moyoy kay moyo pa-maka-wit nin tinapay? Kay moyo ot doman tanda ni angkaintindyan [a main kon kapangyarian]? Homin ot doman ha nakom moyo a tawtotoro ko? ¹⁸ Main kamon mata kot bilang kay kamo ampaka-kit, main kamoy namaot totolyan kot bilang kay kamo ampakalngo. Na-lingwanan moyoy na wari, ¹⁹ hin pini-pikna koy limay tinapay a kinan lan limanlibon lalaki? Omnoy bakol a napno hin tinipon moyoy ni-katla?”

“Labinloway bakol,” wanla.

²⁰ Wana ot ni Jesus, “Hapa yadtaw pitoy tinapay a kinan lan a-pat a libon lalaki, omnoy bakol a napno nin tinapay a natipon moyon ni-katla?”

“Pitoy bakol,” obat lan dawdisipolos na.

²¹ “Kay moyo ot wari angkaintindyan [a yay pampalbag a antokoyon ko ay ambo tongkol ha tinapay nokay tongkol ha gawa karokaan]?” wanan pastang ni Jesus.

Pinaabig ni Jesus a A-say Lalakin Bolag

²² Pa-makalato li Jesus ha baryon Betsaida, main a-say lalakin bolag a inawit lan tawtawo koni Jesus, ta impaki-totol la kona a aptohon na ya pigaw maka-kit ya. ²³ Kanya inakay ni Jesus yay bolag ta inawit na ya ha likol nin baryo. Bi-sa pinonahan nan lora na a mata nan bolag tan imparna nay gamot na ha mata na, bi-sa na ya pinastang. Wana, “Main kay na doman angka-kit?”

²⁴ Hinomilap yay lalaki, bi-sa wana, “Ampaka-kit akon tawtawon anlalako, kot bilang hilan kawkayo.”

²⁵ Imparna nay naman ni Jesus a gamot na ha mata na. Bi-sa hin pinahilap na yan oman, nilomino anay paninilap na ta na-kit nay nan malino a halban tawo. ²⁶ Bi-sa pinaorong na yay na ni Jesus itaw ha bali la nin binibilinan, wana, “Ando kay na domalan ha baryo tan ando mo iba-balita ha hinoman itaw a nangyari.”

Imbalita ni Pedro a hi Jesus yay Cristo
(*Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21*)

²⁷ Hawanin, inomalih hi Jesus ha baryon Betsaida kalamo a dawdisipolos na ta nako hila ha bawbaryo nin babalin Cesarea a hakop ni Felipe. Ha kala-lalako la, pinastang na hila ni Jesus, wana, “Anyay wanlan tawtawo no hino ko?”

²⁸ Wanlan in-obat kona, “Hika kano hi Juan Bautista. Main anamaot ampanalita a hika kano hi Propita Elias. Wanlay namaot laloma, a-sa ka kano konlan laloma ot a pawpropita nan Dios hin yadtaw.”

²⁹ Bi-sa pinastang na hilay naman ni Jesus, wana, “Hapa hikamo, anyay wamoyoy namaot no hino ko?”

Inombat hi Pedro, wana, “Hika yay Cristo, yay inhogo nan Dios.”

³⁰ Bi-sa imbibilin ni Jesus konla a ando la iba-balita ha hinoman odtin tongkol kona.

Impatandaan ni Jesus yay Tongkol ha Pangamati Na

(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

³¹ Hawanin, inompisawan nay na ni Jesus nin intoro konlan dawdisipolos na yay ayon ha Masanton Kasolatan a hiya a Naglalaman Tawo ay kailangan domalan ha lako a dawdya-dya, itakwil la yan pawpoon nin Israelita, pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan tan ipapati, balo ta ha ikatlon awlo ay morong yan mabyay.

³² Malino nan imbalita odti konla, kanya impalilih na ya ni Pedro ta hinaar na ya. ³³ Kot inomarap hi Jesus konlan dawdisipolos na, bi-sa sinita na hi Pedro. Wana, “Domayô ka kongko, [yay hinalita mo ay impanakom ni] Satanas! Nga-min, yay an-isipon mo ay ambo kalabayan nin Dios, nokay kalabayan nin tawo.”

³⁴ Hawanin, pinadani ni Jesus hilay tawtawo pati hilay dawdisipolos na, ta wana konla, “Hinoman a malabay homonol kongko ay kailangan lingwanan nay sarili na, [tanggapon nay kawkadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaalimbawaan] balatayon nay sarili nan kros, tan kailangan homonol ya

kongko. ³⁵ Nga-min, hinoman a ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan, kot hinoman a mati alang-alang kongko tan ha Labah a Balita ay matanggap nay biyay a homin anggawan. ³⁶ Nga-min, anyay pakinabang nin a-say tawo, maipag-ikon na may halban kayamanan ha babon lota kot impyirnoy nan lamang a ogotan na? ³⁷ Ma-bayaran na wari nin kayamanan a kalolwa na pigaw kay mi-ka ha impyirno?

³⁸ “Hinoman a ampamikaringoy kongko tan ha hawalita ko konlan tawtawo hawanin panaon a masyadoy nan makasalanan tan ambo maptog ha Dios, hiko a Naglalaman Tawo ay ikaringoy ko yay namaot ha pa-mako kon oman iti. Konan yarin pa-mako kon oman iti ay ma-kit moyon yay kalinggasan nan Ama ay iti kongko, tan kalamo ko hilay bawbanal a anghil.”

9

¹ Wana ot ni Jesus, “Yay potog, ibalita ko komoyo, main naka-dong iti hawanin a angkabyay ot anggan ha ma-kit lan makalato a pa-mag-ari nan Dios, awit a main nan kapangyarian.”

Nangoman a Itsora ni Jesus

(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

² Pa-makalabah nin a-nom a awlo, impagkalamoan ni Jesus hi Pedro, hi Santiago tan hi Juan nin nako ha a-say mata-gay a bakil nin hila-hilan bongat. Tongwa, na-kit lan disipolos a nangoman a itsora ni Jesus. ³ Yay doloh

na ay ampangi-kirlap ta sangkapotian a homin maka-papoti nin bilang anorin iti ha babon lota.

⁴ Tongwa, na-kit lay nan bongat hi Propita Elias tan hi Moises. Ampaki-totol hila koni Jesus.

⁵ Hawanin wani Pedro koni Jesus, “Maistro, labah ta iti tamo. Mama-dong kamin toloy hi-hilongan, a-sa para komo, a-sa para koni Moises tan a-sa para koni Propita Elias.” ⁶ Homin ha nakom ni Pedro odtaw hinalita na ta masyado hilan angkali-mo.

⁷ Bi-sa inamoyan hila nin a-say lolom, tan nalngo lay bosis nan Dios a naibat konan yarin a lolom, wana, “Yadti a anlabyon kon Anak. Manglongo kamo kona.” ⁸ Tongwa, hin biniliw lan toloy disipolos na a ka-libol, na-sikaso la a homin hilay nan laloman kalamoan no ambo hi Jesus tana.

⁹ Lo-gan lan an-omaypa ni Jesus ha bakil, bini-bilinan na hilay toloy disipolos na a ando la ibabalita ha hinoman yadtaw na-kit la, anggan ha hiya a Naglalaman Tawo ay norong anan nabyay.

¹⁰ Hinonol lay bibilin na, balo ta pinipapa-nowan la no anyay kanaboan nin yadtaw hinalita nan pa-morong nan mabyay.

¹¹ Bi-sa pinastang la ya, wanla, “Anongkot man an-ibalita lan mawmaistron kapanogoan a dapat lomato yapon oman hi Propita Elias [ba-yo kano makalato yay Cristo]?”

¹² Wanan in-obat ni Jesus konla, “Potog nakasolat a mo-na yan makalato hi Propita Elias pigaw iparihado nay halban bagay. Kot nakasolat anamaot tongkol kongko, a hiko a Naglalaman

Tawo * ay domalan ha lako a dawdya-dya tan itakwil. ¹³ Hawanin, ibalita ko komoyo, yay antokoyon ison a Propita Elias ay nakalato ana. Bi-sa ginwa lay naor konay balang labay la ayon ha nakasolat tongkol kona.” [Yay antokoyon ni Jesus ay yadtaw hi Juan Bautista.]

Pinaabig ni Jesus a A-say Anak a Nilooban Doka a Ispirito

(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43a)

¹⁴ Hin makalato hilay na ni Jesus ha kamainan lan laloman dawdisipolos na, na-kit la a napalibolan hilan golpin tawo tan main mawmaistron kapanogoan a ampaki-diskosyon konla. ¹⁵ Halban tawo ay naka-ngap hin na-kit la hi Jesus, kanya polayo lan hinomakbat kona ta inasikaso la ya. ¹⁶ Bi-sa pinastang ni Jesus hilay mawmaistron kapanogoan, wana, “Anya kot a ampidadiskosyonan moyo?”

¹⁷ A-sa konlan malabong a tawo itaw a inombat kona, wana, “Maistro, inawit ko komo yay anak kon lalaki ta nilooban yan doka a ispirito, kanya kay ya ampakahalita. ¹⁸ Topo pasompongon na ya, an-itomba na ya. Bi-sa ampi-bolâ-bolâ a boboy na, ampigogot ya tan ampama-paghon. Impaki-totol koy na konlan dawdisipolos mo a palayahon la yay doka a ispirito, kot kay la napalayah.”

¹⁹ Wanan in-obat ni Jesus kona, “Hikamoy tawtawo hawanin, homin kamon katotpol. Pano ot kari kaboyot a kailangan kon maki-lamo

---

* **9:12** 9:12 Kada ibalita ni Jesus “hiko a Naglalaman Tawo,” ha Griego: “yay Anak nin Tawo.”

komoyo bi-sa kamo tompol? Pa-no ot kari kaboyot a kailangan katamon pagpasinsyawan? Awiton moyo-rin anak iti kongko.”

²⁰ Inawit lay naor a anak kona. Pa-maka-kit nan doka a ispirito koni Jesus, antimano pina-paghon na yay anak anggan natomba ya, ta bi-sa ni-tolir-tolir yan ampi-bolâ-bolâ a boboy.

²¹ Pinastang ni Jesus yay tatay nan anak, wana, “Naka-no ot nag-ompisa yadti?”

Wanan tatay, “Paibat hin makalog ya. ²² Mabotbot na yan an-i-ka ha apoy o ha lanom para patyon. Kot no wari ta main kan magawa, inganga-ro mo pay na, tambayan mo kami pa.”

²³ “No tompol ka,” wani Jesus. “Nga-min, hal-ban bagay ay magawa ha tawon main katotpol.”

²⁴ Antimano, inombat yan naipakhaw nay bosis na nin naka-tangih, wana, “Antompol ako, Maistro, kot tambayan mo ko ta kolang ot a katotpol ko.”

²⁵ Hin na-kit ni Jesus a lalon anlomako a tawtawo, pinanalitaan nay na yay doka a ispirito, wana kona, “Hikay ispiriton ampamatolok tan ampamaomol konan anak, anmandawan kata: Omalih ka ison kona! Tan mika-ka-noman ando kay na lomoob oman kona!”

²⁶ Inomaghaw yapon yay doka a ispirito a iti konan anak, bi-sa pinagoygoy na yan grabi ba-yo ya nilomikol kona. Naalihan yan malay yay anak, kanya karamilan konlan tawtawo, yay wanla, “Nati yay na.”

²⁷ Kot ginawang ni Jesus a gamot nan anak ta binangon na ya, kanya inomdong ya.

²⁸ Hin norong yay na hi Jesus ha bali nin kalamo hilay dawdisipolos na, pinastang la ya nin hila-hilan bongat. Wanla, “Anongkot kay mi na-palayah yadtaw doka a ispirito?”

²⁹ Wani Jesus konla, “Yay anorin a klasin doka a ispirito ay kay ma-palayah, no kay domawat ha Dios [nin main awit pa-magsakripisyon kay mangan]*.”

Pamilwan Pa-mibalita ni Jesus nin Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43b-45)

³⁰ Inomalih hila ni Jesus konan ya-rin a logar, bi-sa nagpa-wan hila ha probinsyan Galilea. Kay na labay ni Jesus a main maka-tanda a itaw ya, ³¹ ta antoroan na hilay dawdisipolos na, wana konla, “Hiko a Naglalaman Tawo ay iintriga ha tawtawo ta ipapati la ko. Balo ta ha pa-ngamati ko, maabot a ikatlon awlo ay morong akon mabyay.” ³² Kot kay la naintindyan a kanaboan nin ya-rin imbalita na, balo ta angkali-mo hilay namaot nin mamastang kona.

No Hinoy Pinakamata-gay

(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ Bi-sa niabot hilay na ni Jesus ha babalin Capernaum. Hin itaw hilay na ha bali, pinastang na hilay dawdisipolos na, wana, “Anyay ampidiskosyonan moyo nangon ha dalan?” ³⁴ Kot kay hila nanlok ta yay pinidiskosyonan la ay no hinoy pinakamata-gay konla.

³⁵ Hawanin, tinomoklo hi Jesus ta bi-sa pinadani na hilay labinloway disipolos na, ta

wana konla, “Hinoman a malabay mag-in primira ay kailangan itoring nay sarili nan pinakahoyot tan ma-magsirbi nin halban kawkalamoan na.” ³⁶ Bi-sa nangwa hi Jesus nin a-say anak ta pinaodong na ha pibotlayan la. Bi-sa kinopkop na ya, ta wana konla, ³⁷ “Hinoman a ampananggap ha a-say tawon bilang konan yadtin anak alang-alang kongko ay bilang hikoy antanggapon na. Tan hinoman a ampananggap kongko ay ambo bongat hikoy antanggapon na, nokay pati yay nanogo kongko.”

*Yay Ambo Kontra ay Kakampi
(Lucas 9:49-50)*

³⁸ Hawanin wani Juan koni Jesus, “Maistro, naka-kit kamin a-say lalakin ampangamit nin ngalan mo para mamalayah dawdoka a ispirito a nilomoob ha tawo, kot ambo tamo yan kalamoan. Kanya binawalan mi ya bana ta ambo tamo yay naor kalamoan.”

³⁹ Kot wani Jesus, “Ando moyo ya bawalan ta yay ampangamit ngalan ko pigaw makagawa nin milagro ay kay ya basta-basta mamaroroka kongko. ⁴⁰ Nga-min, yay tawon ambo kontra kontamo ay kakampi tamo. ⁴¹ Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a alimbawa mamainom komoyo maskin a-say bason lanom bongat, ta tanda na a anhomonol kamo koni Cristo a homin laloma no ambo hiko ay sigoradon tobaloon na yan Dios ha ginwa nan kaabigan.”

*Itgon yay Bawbagay a Pangibatan nin Maka-
pagkasalanan
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)*

⁴² [Wana ot ni Jesus konlan dawdisipolos na,] “Hinoman a mag-in pangibatan nin maka-pagkasalanan a a-sa konlan antompol kongko a bilang konlan hiladtin awa-nak, labah ot katinan a looy na nin mahi-ban a baton an-ipangiling ta bi-sa idabo ya ha taaw. ⁴³ Alimbawa, no yay gamot mo a ampingibatan nin maka-pagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon a gamot mo. Labah ot pa-hal pokol a a-say gamot mo basta mi-ka ka ha langit, dinan komplitooy gamot mo kot balo mi-ka kay nan lamang ha impyirnon homin pa-nga-lop a apoy. ⁴⁴ [Itaw ay kay angkati a aw-olol a ampangan ha tawtawo tan kay angka-lop a apoy.] ⁴⁵ No yay ayi moy namaot a ampingibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon a ayi mo. Labah ot pa-hal po-toh a a-say ayi mo basta mi-ka ka ha langit, dinan komplitooy ayi mo kot balo ibantak kay nan lamang ha impyirnon homin pa-nga-lop a apoy. ⁴⁶ [Itaw ay kay angkati a aw-olol a ampangan ha tawtawo tan kay angka-lop a apoy.] ⁴⁷ No yay mata moy namaot a ampingibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan hokiton a mata mo. Labah ot pa-hal bolag a a-say mata mo basta mi-ka ka ha kaarian nan Dios, dinan komplitooy mata mo kot balo ibantak kay nan lamang ha apoy ha impyirno. ⁴⁸ Itaw ay kay angkati a aw-olol a ampangan ha tawtawo tan kay angka-lop a apoy.

49 “Balang antompol kongko ay [domalan ha pa-magdya-dya pigaw] ma-linisan a biyay na a bilang anamaot ha dawda-ton a popoolan a ambiyan asin. 50 Maalaga a asin, kot no alimbawa ta na-hominan yay nan alat, ma-paalat moyo wari oman? Kanya hikamo a anhomonol kongko, ipa-kit moyo komon ha magandan ogali a hikamo ay pa-hal asin a kay na-hominan alat, tan lawah kamon misosondo.”

10

Tongkol ha Pa-mihiyay nin Kaambali (Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

1 Inomalih hi Jesus ha babalin Capernaum kalamo hilay dawdisipolos na ta nilomipay hila ha Kabatwan Jordan ta nako ha a-say logar a hakop ot probinsyan Judea. Pinititiponan la yay naman itaw nin lako a tawtawo, tan tinoroan na hilay namaot a bilang nakaogalian nay nan gawon.

2 Bi-sa main anamaot paw-Pariseo a nako kona para hobokon la no ma-ka-lot la ya ha pananalita. Kanya pinastang la ya, wanla, “Ayon ha kapanogoan nan Dios kontamo, maari doman ihiyay nin lalaki a kaambali na?”

3 Wanan in-obat ni Jesus konla, “Anya kot yay inmanda ni Moises komoyo?”

4 Wanla, “Pinayagan ni Moises a ihiyay nin lalaki a kaambali na, no biyan na ya yapon kasolatan nin pa-mihiyay ba-yo na ya ihiyay.”

5 Kot wani Jesus konla, “Bana ha katiboyan olo moyon tawtawo, kanya na sinolat ni Moises ya-rin kasogoan. 6 Kot hin kalin-oo-nawan, hin

pinalsa nan Dios a babon lota ay pinalsa nay tawo nin lalaki tan babayi. ⁷ Yadti bara-nan no anongkot ibati nin lalaki a tatay tan nanay na ta tomapol ya konan kaambali na, ⁸ bi-sa hilay lowa ay mag-in anan asa-sa. Kanya ambo hilay nan lowa nokay pa-hal asa-say na. ⁹ Intonsis, yay piniasa-sa nan Dios ay kay dapat pihiyayon nin tawo.”

¹⁰ Hin itaw hilay na ni Jesus ha bali, pinastang la yay namaot nin dawdisipolos na tongkol ha pa-mihiyay nin kaambali. ¹¹ Wani Jesus konla, “Hinoman a lalaki a mamihiyay nin kaambali, bi-sa magkaambalin laloma ay magkasalanan yan pa-mabayi laban konan kaambalin inhiyay na. ¹² Anorin anamaot kapara, yay babayin makihiyay ha kaambali, bi-sa magkaambalin laloma ay magkasalanan yan pa-maki-lalaki.”

*Binindisyonan ni Jesus Hilay Awa-nak
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)*

¹³ Hawanin, main tawtawon nangawit nin awa-nak koni Jesus ta labay lan aptohon na hila para bindisyonan, kot hinaar hila nin dawdisipolos na. ¹⁴ Hin na-kit ni Jesus odtin ginwa lan dawdisipolos na ay nagolo ya, kanya wana konla, “Po-layan moyo hila domani kongkoy aw-awa-nak, ando moyo hila haaron. Nga-min, hilay tawtawon main pa-masimala ha Dios a bilang konla ay kabilang ha ampag-arian na. ¹⁵ Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a kay mananggap ha pa-mag-ari nan Dios, nin bilang ha pa-nanggap lan makalog a anak ay kay maka-paki-lamo ha tawtawon ampag-arian nan Dios.”

¹⁶ Bi-sa ina-sa a-sa na hilan binibi ni Jesus a aw-awa-nak tan imparna nay gamot na ha olo la ta binindisyonan na hila.

Yay Lalakin Mayaman

(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

¹⁷ Hin an-omalih hilay na ni Jesus, main a-say lalakin nolayon nako kona. Bi-sa nanalimokor ya ha arapan na ta pinastang na ya, wana, “Labah a Maistro, anyay kailangan kon gaw-on pigaw magkamain akon biyay a homin anggawan?”

¹⁸ Wani Jesus kona, “Anongkot hina-wayan mo kon labah? Homin laloman labah no ambo yay Dios bongat. ¹⁹ Tanda moy kawkasogoan nan Dios: Ando ka mangmatin tawo; ando ka mamabayi; ando ka maniba; ando ka tomistigo nin kagalotoyan; ando ka manaol; igalang moy tatay tan nanay mo.”

²⁰ Kot wanan yadtin lalaki, “Maistro, ya-rin halban ay anhonolon koy na paibat hin anak ako.”

²¹ Hinilap na ya ni Jesus nin main pa-manglabi. Bi-sa wana kona, “Kolang ka ot nin a-say bagay. Morong ka ta ilako moy main mon kawkama-main ta ipapto moy na-paglakoan konlan maw-mairap pigaw magkamain kan kayamanan ha langit. Bi-sa magbolta ka, balatayon moy pahal sarili mon kros ta homonol ka kongko.”

²² Nilomolo yay lalaki ha hinalita ni Jesus. Bi-sa norong yan mairap a nakom bana ta kalakan nan kama-main.

²³ Hinilap ni Jesus hilay halban disipolos na, ta wana konla, “Hay irap pay na ha tawtawon mangayaman nin pahakop ha pa-mag-ari nan

Dios!” ²⁴ Nag-ispanta hilay dawdisipolos na ha hinalita na. Kot wanay naman ni Jesus konla, “Tawtalakaka, * talagan na-pakairap konlan am-pasimala ha kayamanan nin pahakop ha pa-mag-ari nan Dios. ²⁵ Maganoh ot ha a-say kamilyo nin homlot ha lobot karayom, dinan yay a-say mayaman a pahakop ha pa-mag-ari nan Dios.”

²⁶ Lalo hilan nag-ispantay dawdisipolos ni Jesus, kanya wanla ha a-sa tan a-sa, “Hino man no-nin a maari malipyas?”

²⁷ Hinilap na hila ni Jesus, bi-sa wana, “Yadti ay kay magawa nin tawo kot magawa nan Dios ta halban bagay ay posibli kona.”

²⁸ Hawanin wani Pedro koni Jesus, “Hapa hikami? Imbati mi halban ta anhomonol kami na komo.”

²⁹ Wani Jesus, “Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a mamibati nin bali o tawtalakaka o tatay o nanay o kaambali o aw-awa-nak o lawlota alang-alang kongko tan ha Labah a Balita ³⁰ ay hawanin ot panaon ay makatanggap yay nan yatos-yatos a holok ha imbati nan bawbali o taw-talakaka o nawnanay o aw-awa-nak o lawlota, maskin da-damsakon ya. Bi-sa ha dobali biyay ay matanggap nay biyay a homin anggawan. ³¹ Kot lako konlan ampo-na hawanin a ha lomato a panaon kot ma-hoyot tan lako anamaot a angka-hoyot hawanin a mio-na.”

Pamitlon Pa-mibalita ni Jesus Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

---

* **10:24** 10:24 Ha Griego: aw-awa-nak.

³² Hawanin, iti hi Jesus ha dalan makon syodad Jerusalem nin kalamo a lako a tawtawo. Ha kala-lalako la ay ampo-na hi Jesus. Naka-ngap hilay labinloway disipolos na, tan halak-halakan hilay namaot a laloman tawtawo a antomombok konla. Hin ya-rin ay impa-lilih nay naman ni Jesus hilay labinloway disipolos na konlan tawtawo, ta imbalita na konla no anyay mang-yari kona. ³³ Wana, “Tandaan moyodti: Yadtin pa-mako tamo ha Jerusalem, hiko a Naglalaman Tawo ay iintrigay na konlan pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan ta sintinsyawan la kon kamatyan. Bi-sa iintriga la ko konlan ambo Israelita, ³⁴ ta toya-toyaon la ko, lora-loraan, latigowon tan patyon. Kot ha ikatlon awlo ay morong akon mabyay.”

*Yay Impaki-totol ni Santiago tan ni Juan
(Mateo 20:20-28)*

³⁵ Hawanin, hi Santiago tan hi Juan a awanak ni Zebedeo ay dinomani koni Jesus, ta wanla kona, “Maistro, main kami komon labay a gawon mo para komi.”

³⁶ Wana konla, “Anya kot a labay moyon gawon ko para komoyo?”

³⁷ Wanla kona, “Payagan mo komon a ha kaarian mon sangkarangalan ay magkamain kamin karapatan nin tomoklo ka-dani mo, yay a-sa ha wanan mo tan yay a-sa ha wili mo.”

³⁸ Kot wani Jesus konla, “Kay moyo tanda a kanaboan nin ya-rin an-ipaki-totol moyo. Kababaan moyo wari magdya-dya nin bilang

ha pa-magdya-dya ko, o dalanan yay klasin pa-mangmati a bilang ha gaw-on la kongko?”

³⁹ Wanlan in-obat, “Iya, kababaan mi.”

Kot wani Jesus konla, “Potog a magdya-dya kamo nin bilang ha pa-magdya-dya ko, tan patyon kamo nin bilang ha gaw-on la kongko. ⁴⁰ Balo ta ambo kon karapatan mamili no hinoy tomoklo ha wanan ko o ha wili ko, nokay yay to-tokloan ha dani ko ay para konlan pinaghandaan nan Ama ko ha langit.”

⁴¹ Hin nalngo lan mapolo ot a disipolos yay impaki-totol ni Santiago tan ni Juan, nasora hila. ⁴² Kanya pinadani na hila ni Jesus, ta wana konlan halban, “Tanda moyo a hilay ambibion pawpoon lan ambo Israelita ay mabyat a pamomoon la tan hilay main mata-gay a katongkolan ay an-ipilit lay labay la ha pamomoon la. ⁴³ Kot ambo kamon dapat mag-in anorin, nokay hinoman a malabay mag-in mata-gay ha gropo moyo, kailangan disidido yan magsirbi ha kawkalamoan na. ⁴⁴ Tan hinoman komoyo a malabay mag-in poon ha gropo moyo ay kailangan mag-in yan pa-hal alipon nin halban. ⁴⁵ Nga-min, maskin hiko a Naglalaman Tawo ay kay ko nako iti ha babon lota para pasirbi, nokay para magsirbi tan para ibi koy biyay ko nin ipanondon ha lako a tawtawo.”

*Pinaabig ni Jesus hi Bartimeo a Bolag
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)*

⁴⁶ Hawanin, dinomalan hi Jesus kalamo hilay dawdisipolos na tan hilay malabong a tawo ha babalin Jerico. Hin an-omalih hilay na itaw,

main a-say lalakin bolag a antoklo ha liglig kalsada ta ampakilimoh. Yadti ay hi Bartimeo a anak ni Timeo. ⁴⁷ Hin nalngo nan hi Jesus a taga Nazaret yay anlomabah, hinoma-way ya ta wana, “Jesus, lipi ni Ari David, inga-rowan mo ko!”

⁴⁸ Hinaar la yan lako a tawo itaw pigaw mamakatinok ya. Kot lalo yay na ingat hinoma-way, wana, “Lipi ni Ari David, inga-rowan mo ko!”

⁴⁹ Tinomgon hi Jesus, ta wana konlan tawtawo, “Ha-wayan moyo ya.”

Kanya hina-wayan la hi Bartimeo, wanla kona, “Ando kay na mag-aborido. Omdong kay na ta an-ipaha-wayan na ka.”

⁵⁰ Inwahkil nay alimonmon na ta tampol yan inomdong bi-sa dinomani koni Jesus.

⁵¹ Wani Jesus kona, “Anyay labay mon gaw-on ko para komo?” Wani Bartimeo, “Maistro, labay ko komon maka-kit.”

⁵² Kanya wani Jesus kona, “Maari kay nan morong, ta maka-kit kay na bana ha main mon katotpol.” Antimano, naka-kit yay naor, bi-sa hinomonol ya koni Jesus.

11

Yay Kalo-loob ni Jesus ha Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ Madani hilay na ni Jesus ha syodad Jerusalem ta niabot hilay na ha pibotlayan nin loway baryo a Betfage tan Betania, a parihon iti ha liglig nin Bakil Olibo. Hawanin, namihogo yan loway disipolos na. ² Wana konla, “Domiritso kamo

konan ya-rin ka-tobon a baryo ta pa-makalato moyo itaw, main kamon ma-kit a-say kilaw asno a nakatakol a kay ot pinagkabayowan nin maskin hinoman. Orkalan moyo ta awiton iti. ³ No main mamastang komoyo no anongkot an-orkalan moyo-rin, ibalita moyo, 'Kailangan nan Katawan,' ta pomayag ya man tampol."

⁴ Nako hilay na, bi-sa na-kit lay naor yay kilaw asno ha liglig kalsada a nakatakol ha poltan balaybay. Kanya inorkalan la. ⁵ Hin ya-rin ay pinastang hila nin omnoy tawon nakaodong itaw, wanla, "Anongkot an-orkalan moyo-rin?"

⁶ Bi-sa imbalita lay naor yay imbibilin ni Jesus konla, kanya pinayagan hila. ⁷ Bi-sa inawit lay nay kilaw asno koni Jesus. Ba-yo insapin lay aw-alimonmon la konan kilaw asno ta bi-sa pinagkabayowan nay na ni Jesus ha pamakon Jerusalem. ⁸ Lako a tawtawon nami-apin aw-alimonmon la ha dalanan na. Hilay lalomay namaot ay namo-toh nin mabolong a hawhanga ha lawak ta bi-sa la in-apin ha dalanan na [pa-mipa-kit nin kaga-galang la koni Jesus.] ⁹ Hilay anlalako ha o-nawan tan hilay namaot a an-omaloyon ay ampiho-holyak ha kaligawan, wanla, "Viva! Poriwon yay ampakalato ha ngalan nan Katawan! ¹⁰ Dayawon yay pa-mag-ari na, ta ha ngalan nan Katawan ay hiyay mamipatoloy nin yadtaw pa-mag-ari nan kapapo-papoan tamon hi Ari David. Poriwon yay Katawan ha sangkalangitan!" ¹¹ Pa-makalato ni Jesus ha syodad Jerusalem, nako ya ha timplo nan Dios ta biniliw nay halban bawbagay itaw.

Hin anyomabi na, nako yay na ha baryon Betania kalamo na hilay labinloway disipolos na.

*Inhomba ni Jesus a Poon Igos
(Mateo 21:18-19)*

¹² Kinaboklahan, hin an-omalih hila ni Jesus ha baryon Betania, nalayam nay bitil na. ¹³ Hin namolaw nay a-say poon igos a lako anay bolong, kina nan biniliw no main anan bonga. Kot pamakalato na itaw, homin yan na-kit bonga nokay bawbolong bongat, bana ta ambo ot disnodon panaon igos. ¹⁴ Kanya inhomba na-rin poon igos, wana, “Mika-ka-noman ay homin anan mangan nin bonga mo ta kay kay na mamongan oman.” Nalngo laddi nin hilay dawdisipolos na.

Pinaalih ni Jesus Hilay Ampipaglako ha Timplo

(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ Pa-makalato lay naman ni Jesus ha Jerusalem, nako ya ha timplo. Pina-paalih na hilay ampi-paglako tan ampi-panaliw itaw nin maida-ton konan Dios. Bi-sa binalinta nay lawlamisawan lan ma-nagilin kwarta itaw, pati yay tawtotokloan lan ma-maglako nin idada-ton anamaot a kawkalapati. ¹⁶ Kay na syimpri pinayagan nin magpa-wan itaw ha timplo yay hinoman a main awit karga. ¹⁷ Hawanin, pinangaralan na hilay tawtawo itaw, wana, “Ambo doman nakasolat ha Masanton Kasolatan, a wanan Dios, ‘Yay bali ko ay hawayan balin panawatan nin tawtawo ha halban nawnasyon?’ Halako ta anggaw-on moyon ‘pamaliwan nin mawmahiba.’ ”

¹⁸ Hin na-tandaan laddi nin hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, naningkap hilan paralan para maipapati la hi Jesus ta angkali-mo hila kona bana ta halban tawo ay anhomanga ha pa-noro na. ¹⁹ Hin anyomabi na, inomalih hilay na ni Jesus ha Jerusalem.

*Yay Aral ibat ha Poon Igos
(Mateo 21:20-22)*

²⁰ Kinaboklahan, hin na-labahan lay naman ni Jesus yadtaw poon igos [ha pa-mako lan oman ha Jerusalem,] na-kit lan nalanoh ana ta nati. ²¹ Napantomtoman ni Pedro a hompa ni Jesus, kanya wana kona, “Maistro, bilyon mo! Nalanoh anay poon igos a inhompa mo.”

²² Wanan in-obat ni Jesus konlay nan halban, “Tompol kamo ha Dios. ²³ Yay potog, ibalita ko komoyo, maskin hinoman a manalita konan ya-rin a bakil, ‘Maalih ka-son ta lomipat ka ha ambay!’ nin kay ampagdoda, nokay ampipolon na a mangyari yay hinalita na ay gawon nan Dios orin para kona. ²⁴ Kanya ibalita ko komoyo, anyakaman a bagay a dawaton moyo ha Dios, pi-polon moyon bilang moyoy nan antanggapon ta matanggap moyo. ²⁵ Kot no andomawat kamo ta main kamon hakit nakom ha hinoman, patawaron moyo yapon pigaw patawaron na kamoy namaot nin Ama moyo ha langit ha main moyon kawkasalanan. ²⁶ [Kot no kay kamo magpatawad, kay na kamoy namaot patawaron nin Ama moyo ha langit ha main moyon kawkasalanan.”]

*Yay Pastang Tongkol ha Karapatan ni Jesus
(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)*

²⁷ Hawanin, nagbolta hilay naman ni Jesus ha timplo ha Jerusalem. Lo-gan anlalako hi Jesus itaw ha loob nin kahakopan nin timplo, dinaniwan la yan pawpoon pari, mawmaistron kapanogoan, tan pawpoon nin Israelita a pari-parihon myimbros nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel, ²⁸ ta wanla, “Anyay karapatan mo anongkot angga-gaw-on mo-rin halban? O hinoy nami nin karapatan komo para gaw-on yay anorin?”

²⁹ Wani Jesus konla, “Main akoy namaot labay pastangon komoyo. Obaton moyo yapon yadti, bi-sa ko ibalita komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomawa anodtin bawbagay. ³⁰ Ibalita moyo pa kongko: Ayti naibat a karapatan ni Juan para mamaotismo, ha Dios doman o ha tawo?”

³¹ Nipapa-no hila yapon ha a-sa tan a-sa, wanla, “No halitaon tamon ibat ha Dios, sig-oradon halitaon na kontamo, ‘Anongkot man no-nin ta kay moyo ya pini-pol?’ ³² Kot no halitaon tamoy namaot a naibat ha tawo ay kapalimo.” Nga-min, angkali-mo hila ha tawtawo bana ta ambibion nin halban a yadtaw hi Juan ay talagan propita nan Dios. ³³ Kanya, yay inobat la tana koni Jesus ay “Kay mi tanda.”

Kanya wani Jesus konla, “Kay koy namaot nonin ibalita komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomawa anodtin bawbagay.”

12

*Yay Alimbawa Tongkol Konlan Ma-ngasiwa
nin Rilihyon nin Israelita*

(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

¹ Nangaral ya ot konla hi Jesus nin imparalan na ha alimbawa, wana, “Main a-say lalaki a nangmolan golpin obas ha main nan lota, * bi-sa na inalalan a nanglibol. Ba-yo ginomwa yan pamohpohan obas tan nama-dong ot nin mata-gay a balin pagbantayan. Pa-makayari, nangwa yan tawtawon mangasiwa konan yadtin obasan na, bi-sa nako ya ni-wan ha laloman logar. ² Hin panaon anan pa-motin obas, namihogo yan a-say alila konlan ma-ngasiwa nin obasan na, para kowon a parti na. ³ Kot pa-makalato nan alila, binombonan la yan mawma-ngasiwa ta bino-bogbog, bi-sa pinaorong la yan kay homin awit. ⁴ Kanya nanogo yay naman yadtin main ikon obasan nin a-sa ot a alila, kot bina-batibat la yan bato, nirindi la ya ha olo tan pinaorong la yan ka-paringoy ot a itsora. ⁵ Hawanin, nanogo yay naman laloma, kot pinati la. Lako ot a inhogo-hogo na, kot bino-bogbog lay laloma tan hilay laloma ay pinati. ⁶ Hin hoyot, asa-sa tanay angkatla a maihogo na a homin laloma no ambo yay anlabyon nan anak a lalaki. Kanya inhogo na ya konla, ta wana ha sarili na, ‘Sigoradon igalang lay anak ko.’ ⁷ Kot hin na-kit lan mawma-ngasiwa yadtin anak na, wanla ha a-sa tan a-sa, ‘Ya-rin yay manawil. Patyon tamo ya pigaw

---

* **12:1** 12:1 Ha Isaias 5:7, yay nasyon Israel ay hina-wayan obasan nan Katawan.

maipag-ikon tamoy tatawilon na.’ ⁸ Kanya yay ginwa la ay binombonan la ya ta pinati, bi-sa imbasyo ha likol nin obasan.”

⁹ “Hawanin,” [wanan impagpatoloy ni Jesus,] “anya man wari a gaw-on nan main ikon obasan? Hiyay na mismo a mako ta pa-patyon na hilay mawma-ngasiwa, bi-sa ipa-taya nay obasan na ha laloma.” ¹⁰ Wana ot ni Jesus, “Ambo doman nabasa moyodtin wana ha Masanton Kasolatan:

‘Yay bato a impoyra lan karpintiro
Ay yadtaw mismo a ginwa pinakapondasyon nin bali.

¹¹ Yadti ay gawa nan Katawan tan ka-paka-ngap kontamo.’ ”

¹² Hawanin, labay la yay na komon dakpon nin hilay pawpoon nin Israelita a nanita kona ta naintindyan la a hilay antokoyon na konan yadtaw alimbawa. Kot angkali-mo hila konlan malabong a tawo, kanya pino-layan la ya tana tan inomalih hilay na.

*Tongkol ha Pamamayar Bowis
(Mateo 22:15-22; Lucas 20:19-26)*

¹³ Hawanin, hilay pawpoon nin Israelita ay namihogo hilan omnoy paw-Pariseo tan omnoy tawon maka-Ari Herodes Antipas koni Jesus, para taktikawon la ya pigaw makahalita yan maari lan maikaso kona. ¹⁴ Kanya pa-makalato la itaw, wanla kona, “Maistro, tanda mi a maptog ka tan kay ka ampag-alangan ha hinoman ta kay mo anhilapon a katongkolan nin tawo. Potog yay an-itoro mon kalabayan nan Dios para ha tawo. Hawanin, anyay wamo: Marapat doman ayon ha

kawkapanogoan nan Dios kontamon Israelita a mamayar nin bowis konan ari ha Roma [a main hakop kontamo]? ¹⁵ Kailangan wari a mamayar kami o kai?”

Kot tanda ni Jesus a pa-magkonwari la, kanya wana konla, “Anongkot labay moyo kon hobokon? Torolan moyo kon a-say kwartan pilak ta biliwon ko.”

¹⁶ Tinorolan la yay naor, bi-sa pinastang na hila ni Jesus, wana, “Hino man lopa tan ngalan yadti iti?”

Wanla kona, “Yay ari ha Roma.”

¹⁷ Kanya wani Jesus konla, “Ibi moyo no-nin konan ari ha Roma yay ikon na, tan anorin anamaot kapara, ibi moyoy namaot konan Dios yay ikon na.”

Naka-ngap hila koni Jesus, [ta yay obat na ay ambo kontra konan ari tan ambo anamaot kontra konan Dios.]

*Tongkol ha Pa-morong Mabyay
(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)*

¹⁸ Bi-sa main anamaot saw-Saduseo a nako koni Jesus. Hiladti yay gropon kay ampi-pol a main pa-morong mabyay. Pinastang la yay namaot hi Jesus, wanla, ¹⁹ “Maistro, yay sinolat ni Moises a kapanogoan nan Dios kontamo ay ‘No nati yay a-say lalakin main kaambali nin homin hilan anak, kailangan yay talakaka nan yadtin nati ay ipagkaambali nay nabalon ayro na ta pigaw maibalô nan magkamain anak yay talakaka na a nati.’ ²⁰ Hin yadta, main pitoy mita-talakakan lawlalaki. Nagkaambali yay kalingkakaan, kot nati yan homin hilan

anak. ²¹ Kanya yay homonol a talakaka na a nagkaambali konan balo, kot nati yay namaot nin homin hilan anak. Anorin ot syimpri a nangyari ha pangatlo tan konlan hinomonol ot. ²² Halban lan hiladtin pitoy mita-talakaka ay naipagkaambali la ya, kot pari-pariho hilan nati nin kay nagkamain anak. Hin hoyot, nati yay namaot a babayi. ²³ Hawanin, no wari ta main pa-morong mabyay, hino man no-nin konla a makapag-ikon konan yadtaw babayi bilang kaambali na painsan? Nga-min, pari-pariho la yan impagkaambali nin hilay pito.”

²⁴ Wani Jesus konla, “Lawlingo kamo. Tanda moyo no anongkot? Bana ta kay moyo an-intindyon yay Masanton Kasolatan ni yay kapangyarian nan Dios. ²⁵ Ha pa-morong mabyay ay kay hilay na mi-pagkaambali ta bilang hilay nan aw-anghil ha langit. ²⁶ Kot tongkol ha pa-morong mabyay lan ni-kati, main kamo syimprin nabasa ha libro ni Moises tongkol ha nangyari ha maaypa a poon kayon andorta, hin wanan Dios koni Moises, ‘Hikoy Dios ni Abraham, Dios ni Isaac tan Dios ni Jacob.’ ²⁷ Kot ambo yan Dios nin tawtawon nati, nokay Dios ya nin tawtawon angkabyay, [labay totolon, an-itoring nan angkabyay hiladtin tolo.] Kanya lingon-lingo kamo no halitaon moyon homin pa-morong mabyay.”

*Yay Pinakamaalagan Kasogoan
(Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)*

²⁸ Hawanin, nalngo nin a-say maistron kapanogoan yay pa-maki-diskosyon lan saw-Saduseo koni Jesus. Hin na-kit na a mahosay na hilan inobat ni Jesus, dinomani ya kona ta pinastang na yay namaot, wana, “Anya kot yay pinakamaalagan kasogoan?” ²⁹ Wanan inobat ni Jesus, “Oyay pinakamaalagan kasogoan: ‘Hikamoy aw-Israelita, paka-long-on moyodti: Yay Dios a Katawan tamo, hiyan bongat a Katawan. ³⁰ Labyon mo yay Katawan mon Dios nin asa-say nakom, nin mo-na ha main mon kalayaman, tan mo-na ot ha main mon pangingsip, tan nin halban kababaan mo.’ [Yadti yay pinakamaalagan kasogoan.]” ³¹ Oyay ikalwan maalagan kasogoan: ‘Labyon moy kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili.’ Homin anan laloman kasogoan a mas maalaga konlan hiladtin lowa.”

³² Bi-sa wanan maistron kapanogoan koni Jesus, “Tama a hinalita mo, Maistro. Potog a yay Dios kot asa-sa, tan homin anan laloman Dios. ³³ Bi-sa, no labyon yay Dios nin asa-say nakom, nin mo-na ha pangingsip, mo-na ha kalayaman, tan nin halban kababaan, bi-sa labyon ot yay kapara nin bilang ha pa-manglabi ha sarili ay holok yadti ha halban aw-ayop a popoolan para ida-ton ha Dios tan maskin anyaman ot a iibi kona.”

³⁴ Hin na-kit ni Jesus a mahosay a obat na, wana kona, “Madani kay nan maibilang ha pa-mag-ari nan Dios.” Hin ya-rin ay homin anan nagkohaw nakom nin namastang koni Jesus.

Yay Pastang ni Jesus Tongkol Konan Lipi ni Ari David

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

³⁵ Hin ampangaral hi Jesus ha timplo, wana, “Anyay wamoyo konan yadti: An-itoro lan mawmaistron kapanogoan a yay Cristo kot lipi ni Ari David. ³⁶ Kot ambo doman hi Ari David mismo a nanalita nin impanakom nin Masanton Ispirito nan Dios kona nin anodti:

‘Wanan Dios a Katawan koni Cristo a Katawan ko:

Iti ka tomoklo ha wanan ko,

Ta ta-ganan mon igwa ko ha aypa kapangyarian mo hilay kawkontra komo, a pa-hal mag-in hilan paparnaan ayi mo.’ ” †

³⁷ Wanan impagpatoloy ni Jesus, “Iti ay hina- wayan ni Ari David yay Cristo nin ‘Katawan’. Anyay wamoyo: Pa-no maari a Katawan na ya ta bi-sa lipi na ya ot?”

Hilay tawtawo itaw ay nalilikot hilan nanglongo ha aw-aral ni Jesus.

Ando Aligon a Ogali lan Mawmaistron Kapanogoan

(Mateo 23:1-36; Lucas 20:45-47)

³⁸ Hawanin, ha pa-noro ni Jesus, wana konla, “Mag-ingat kamo konlan mawmaistron kapanogoan a mangailig mipa-pasyal nin nakadoloh mawmaanloh, tan labay-labay lan asikasowon hila ha pawplasa, ³⁹ tan mangailig hilan tomoklo ha ambo basta-bastan totokloan ha sawsinagoga tan ha kawkabisira ot no main

---

† **12:36** 12:36 Ha Griego: anggan igwa ko ha aypa nin ayi mo hilay kawkontra komo.

hawhandaan. ⁴⁰ Antaktikawon lay bawbabayi a balo anggan makwa la pati na ingat a bali la, ta bi-sa ampa-paanlohon lay kada-dawat la pigaw kay ma-halata a gawgawa lan doka. Bana konan ya-rin a angga-gaw-on la, mas ambomyat ana ingat a parosa konla.”

Yay Da-ton nan Babayin Balo
(*Lucas 21:1-4*)

⁴¹ Ninghan, tinomoklo hi Jesus ha tobon ampamidaboan kwarta ha timplo, ta an-imatonan nay lako a tawon ampamidabo nin kwarta itaw. Lako a mawmayaman a ampamidabo nin mawmahi-ban a alaga. ⁴² Kot main a-say pobrin babayin balo a nako itaw namidabo nin loway darinto a barya a ampag-alagan a-say sintimos. ⁴³ Hawanin, pinadani ni Jesus hilay dawdisipolos na, ta wana konla, “Yay potog, ibalita ko komoyo, yadtaw indabo nan pobrin balo ay mas holok ha inimbi lan halban namidabo. ⁴⁴ Nga-min, sawsobra lan bongat a indabo la, kot yay balo, maskin ampag-irap ya, inimbi na ot a ka-siya-siya nan ipagkabyay.”

13

Yay Tongkol ha Pa-makahira nin Timplo
(*Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6*)

¹ Hin anlomikol hi Jesus ha timplo, main a-sa konlan dawdisipolos na a nanalita, wana, “Maistro, bilyon mo pa, hay kawkahi-banan bawbato nin timplo tan hay kagandawan nin bawbali a kahakopan nin timplo!”

² Kot wanan in-obat ni Jesus kona, “Iya, angka-kit mo-rin mangahi-ban a bawbali. Balo ta lomato yay panaon a homin anan ma-bati ison ni a-say bato a nakababo ha laloman bato ta halban ay watakon.”

*Kawkairapan tan Pa-na-damsak
(Mateo 24:3-14; Lucas 21:7-19)*

³ Bi-sa, hin itaw hilay na ha Bakil Olibo tan nakatoklo yay na hi Jesus nin angka-tamolaw nay timplo, dinomani hila ni Pedro, Santiago, Juan tan Andres nin hila-hilan bongat ta namastang hila kona. ⁴ Wanla, “Ibalita mo pa komi no maka-no mangyari yadtaw imbalita mon watakon yay timplo tan anyay pamilbian ba-yo mangyari orin halban.”

⁵ Inobat na hila ni Jesus kot binibilinan na hila yapon, wana, “Mag-ingat kamo pigaw kay kamo mailingo nin hinoman. ⁶ Nga-min, lako a mako komoyo a mangamit ngalan ko ta ibalita lan hila yay Cristo tan lako a tawtawon mailingo la. ⁷ No makalngo kamon lawlabanan tan bawbalita tongkol ha gawgira, ando kamo mahalak ta kailangan mangyari yapon orin. Balo ta ambo ot ya-rin a panganggawan nin babon lota. ⁸ Nga-min, milalaban a nangasasari a naw-nasyon tan kawkaarian. Manglayon anamaot ha nangasasari a lawlogar tan magkamain bitil tan gawgolo. Kot ya-rin ay ompisan bongat nin masyadon pa-magdya-dya lan tawtawo a bilang ha ompisan pa-manglayam tiyan bi-sa mangabing.

9 “Kot hikamoy antompol, mag-ingat kamo, ta main tawtawo a mamiintriga komoyo ha gawgropon ampamoon ha sawsinagoga a main katongkolan para manosga, bi-sa ipagaroti la kamo itaw. Iarap la kamo ot ha gawgobirnadortan ha aw-ari bana ha katotpol moyo kongko, balo ta mag-in oportonidad moyo-rin para ma-iabot konlay kaptogan tongkol kongko. ¹⁰ Ngamin, kailangan maipangaral yapon yay Labah a Balita ha tawtawo ha halban nasyon ba-yo manganggawan a mondo. ¹¹ Ha oras a dinakop la kamo ta ipaimbistiga, ando kamo mag-aborido no anyay halitaon moyo [o mangisip no anyay iobat moyo.]* Ha pa-ngimbistiga la komoyo, halitaon moyo yay ipaisip komoyo konan yarin a oras, ta ambo mangibat ha sarili moyon isip a halitaon moyo nokay ha Masanton Ispirito nan Dios. ¹² Main talakaka a ipapati nay talakaka na [a antompol], o main matoantawo a ipapati nay anak na [a antompol], tan anorin anamaot kapara ha awa-nak, lomaban hila ha matoantawo la [a antompol] anggan ha toloy hilan ipapati. ¹³ Tiplonon la kamon halban tawtawon kay antompol bana ha katotpol moyo kongko. Kot yay makapagpatoloy nin maptog kongko anggan ha ultimo ay malipyas.”

*Yay Sangkarokaan a Kapa-palayang
(Mateo 24:15-28; Lucas 21:20-24)*

¹⁴ [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] “Ma-kit moyo yay sangkarokaan a kapa-palayang a ampangibatan nin ambo bastan paninira [a binanggit ni Propita Daniel hin yadtaw, ta ipa-dong ya

ha timplo] a ambo na komon dapat kamainan.” (Hikamoy ampamasa ay pakaintindyon moyo-dti!) “[No mangyari na-rin a hola,] hinoman a iti ha Judea ay kailangan tampol molayon omari ha bakil. ¹⁵ Hinoman a ma-palatan ha likol nin bali ay ando yay na mag-abala nin lomoob, para mangwa nin anyakaman a ma-wit. ¹⁶ Anorin anamaot kapara ha hinoman a ma-palatan ha bowat, ando yay na mag-abala nin morong ot ha bali para mangwan dawdoloh na. ¹⁷ Ka-ka-ro hilay ma-palatan malombit o ampamasoso konan ya-rin a panaon! ¹⁸ Dawaton moyo ha Dios a ando tana komon mitaon a kapo-polayo moyo ha panaon layop. ¹⁹ Nga-min grabin pa-magdya-dya a domalan ha tawtawo konan ya-rin a panaon. Ya-rin anay klasin pa-magdya-dya a kay ot na-nangyari, paibat hin pinalsa nan Dios a babon lota tan kay ana maolit maski mika-ka-noman. ²⁰ No ya-rin a panaon nin pa-magdya-dya kot kay na paantoron nin Katawan, homin tawon makalibri. Kot alang-alang konlan tawtawon pinili na ay paantoron na-rin.

²¹ “Hawanin, no wari ta main mamibalita komoyo, ‘Iti yay na hi Cristo!’ o kari wana, ‘Itaw ya!’ ay ando moyo ya pi-polon. ²² Nga-min, main lomato a magkonwari a hila kano hi Cristo, tan hilay namaot a laloma ay magkonwari hilan pawpropita nan Dios. Pa-kitan la kamon gawgawa a kawka-paka-ngap a pamilbian kapangyarian nan Dios para mailingo la, no maari bongat, pati hilay tawtawon pinili nan Dios. ²³ Kanya mag-ingat kamo ta impao-na koy nan impatandaan komoyo yadtin halban bawbagay.”

Yay Kala-lato ni Cristo
(Mateo 24:29-31; Lucas 21:25-28)

²⁴ [Wana ot ni Jesus,]

“Pa-makayari nin ya-rin panaon pa-magdya-dya,
 Domoblom yay awlo,

Kay homawang yay bolan,

²⁵ Mi-kadabo anamaot a bawbitoon,

Tan yay lawlaloma ot ison ha ta-gay

ay mi-kayogyog tan maalih ha andalanan

la. ²⁶ Bi-sa hiko a Naglalaman Tawo ay
 ma-kit lan amponaoy nin iti ha lolom
 nin main ambo bastan kapangyarian tan
 karangalan. ²⁷ Bi-sa ihogo ko hilay aw-
 anghil ha a-pat a diriksyon nin babon
 lota, para tiponon lay tawtawon pinili ko
 maibat ha halban lawlogar.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Poon Igos
(Mateo 24:32-35; Lucas 21:29-33)

²⁸ [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] “Intindyon
 moyoy aral ibat ha poon igos: No ma-kit moyoy
 nan ampanarok tan ampama-yon bolong, tanda
 moyo a madani nay panaon abagat. ²⁹ Anorin
 anamaot kapara, no ma-kit moyon ampangyari
 nadtin bawbagay a impatandaan ko ay ma-
 tandaan moyo a madani koy nan lomato, bilang
 akoy nan iti ha polta. ³⁰ Yay potog, ibalita ko ko-
 moyo, ha tawtawon angkabyay hawanin panaon
 ay main ot angkabyay, anggan kay mangyari
 yadtin halban bawbagay. ³¹ Manganggawan a
 langit tan lota, balo ta yay hawhalita ko ay homin
 pa-ngapaso.”

Dios Bongat a Magtanda no Maka-no Magbolta hi Jesus

(Mateo 24:36-44)

³² [Wana ot ni Jesus,] “Ma-kit moyoy pamilbian nin pa-mako kon oman iti, balo ta homin magtanda no anya mag-awlo o anyay oras a ilato ko, maskin hilay aw-anghil ha langit ni hiko a Anak nan Dios. Yay Ama ha langit bongat a magtanda. ³³ Kanya mag-ingat kamo, pirmi kamon handa tan domawat ta kay moyo tanda no maka-no odti mangyari. ³⁴ Hiko a Naglalaman Tawo ay bilang ot bongat ha a-say lalakin mako ha madayo a logar. Ba-yo ya omalih ha bali ay impa-taya nay kawkama-main na konlan magsirbi na ta binyan na hilan hiyo-san gawa. Bi-sa imbibilin na ha gwardya a lawah yan tomala-ran ha kala-lato na. ³⁵ Anorin anamaot kapara komoyo, dapat pirmi kamon handa ta yay kala-lato ko ay bilang konan yadtin main ikon bali a homin magtanda no maka-no ya lomato, maari bandan yabi, botlay yabi, palbangon o kari boklah. ³⁶ Ha bigla kon kala-lato, ola-no ma-lato katamon ambo handa a bilang ha a-say magsirbi a nakaka-lok. ³⁷ Yay an-ibalita ko komoyo ay para ha halban tawo: Tomala-ran kamo.”

14

Yay Planon Pa-mapati koni Jesus

(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Hin ya-rin ay loway awlo tana ba-yo Pistan Pa-makalibri, * a ompisay namaot nin manglinggon Pistan Tinapay a Homin Pampalbag. Konan ya-rin a awlo, pinipapa-nowan lan pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, no pa-no la maipadakop hi Jesus nin homin magtanda ta pigaw maipapati la ya. ² Kanya wanla, “Ando tamo itaon ha pista ta ola-no magkagoloy tawtawo.”

*Imbo-bo koni Jesus a Pabanglo
(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)*

³ Hawanin, hin itaw ya hi Jesus ha baryon Betania ha bali ni Simon a datin nagmasakit kitong, main nakalato a-say babayi a main awit nin mablin klasin pabanglo a poron nardo a nakaigwa ha botin gawa ha alabastro. Lo-gan yan ampakirongon ampangan hi Jesus, himpak nan babayi yay tampoh nin boti ta imbo-bo nay pabanglo ha olo ni Jesus. ⁴ Kot main omnoy nasora, wanla ha a-sa tan a-sa, “Anongkot sinayang na-rin pabanglo? ⁵ Ya-rin klasin pabanglo ay mailako nin maholok ot ha alagan opa nin tolonyatos a awlo ta bi-sa maibi komon yay mapaglakoan konlan mangairap.” Bi-sa sinita la yay babayi.

⁶ Kot wani Jesus, “Po-layan moyo yan bongat. Anongkot anggolo-golowon moyoy isip na? Labah odtin ginwa na kongko. ⁷ Hilay mangairap ay pirmi moyon maipagkalamoan

---

* **14:1** 14:1 Pista orin nin pa-manomtomo lan Israelita ha pa-milibri nan Dios konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

tan ma-tambayan ha anyakaman a oras a labay moyo. Kot hiko, maantor tanay panaon a maipagkalamoan moyo ko. ⁸ Ginwa nay kababaan na. Bilang imparihado nay nan daan a lalaman ko para ha pa-nabon kongko. ⁹ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha aytimay logar ha intiron mondo a ipangaral yay Labah a Balita tongkol kongko ay ma-panomtoman yadtin babayi ta mabanggit yay ginwa na kongko.”

Yay Pa-maki-sondo ni Judas Iscariote Para Pagtraidoran hi Jesus

(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

¹⁰ Hi Judas Iscariote a a-sa konlan labinloway disipolos ni Jesus ay nako konlan pawpoon pari para pagtraidoran na hi Jesus. ¹¹ Hin nalngo lay imbalita na, nalilikot hila tan pinangakoan la yan biyan kwarta. Kanya nana-gan yay nan tyimpo para ma-pagtraidoran na hi Jesus.

Nangan Hilan Pangaponan ha Pistan Pamakalibri hi Jesus tan Dawdisipolos Na

(Mateo 26:17-25; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

¹² Hin ya-rin ay nakalato anay awlon Pistan Pamakalibri a o-nan awloy namaot nin manglingon Pistan Tinapay a Homin Pampalbag. Konan ya-rin a awlo, kailangan mangmatin karniro para pangaponan, kanya pinastang la hi Jesus nin dawdisipolos na, wanla, “Ayti may labay mon pamihandaan min pangaponan tamo para ha pista?” ¹³ Nanogo yan loway disipolos na, wana konla, “Mako kamo ha syodad ta main

kamon ma-hakbat a-say lalaki itaw a main awit a-say banga a lanom. Homonol kamo kona. ¹⁴ No ayti balin looban na, wamoyo konan main ikon bali, 'An-ipapastang nan Maistro no ayti kanoy logar a ma-pagsilibrawan na nin Pistan Pamakalibri, nin kalamo kamin dawdisipolos na.' ¹⁵ Bi-sa ipa-kit na komoyoy a-say malawang a kwarto ha ta-gay a nakahanda ana tan komplito ha gawgamit. Itaw moyo ihanda a pangaponan tamo."

¹⁶ Nako hilay nay disipolos ha syodad Jerusalem, bi-sa anodtaw anaor a na-kit la a bilang ha hinalita ni Jesus konla. Kanya inhandalay pangaponan la ha pista.

¹⁷ Hin yabi na, nako hilay na ni Jesus konan yadtaw bali kalamo na hilay labinloway disipolos na. ¹⁸ Hin ampirorongo hilay nan ampangan, wani Jesus, "Yay potog, ibalita ko komoyo, a-sa komoyon kalamo kon ampangan a magtraidor kongko."

¹⁹ Nilomolo hilay dawdisipolos na, kanya a-sa a-sa hilan namastang koni Jesus, wanla, "Hiko doman?"

²⁰ Wani Jesus konla, "A-sa komoyon labinlowa a kalamo kon ampamidoldol tinapay ha yaong.

²¹ Hiko a Naglalaman Tawo ay mati ayon ha nakasolat tongkol kongko, balo ta ka-ka-roy ogotan nin yay tawon magtraidor kongko! Labahot a kay yay na komon impangabing."

Yay Banal a Pangaponan

(Mateo 26:26-30; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

²² Hin ya-rin ampangan hila, nangwa yan tinapay hi Jesus. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, pini-pikna na bi-sa intorol na konlan dawdisipolos na, ta wana, “Mangwa kamo ta kanon moyo. Yadti a lalaman ko.” ²³ Bi-sa nangwa yay namaot nin a-say kopa. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, inimbi na konlan dawdisipolos na, bi-sa ninom hilay halban. ²⁴ Wana konla, “Yadti a daya kon tomolo para ha lako a tawo a pangibatan nin ba-yon kasondoan nan Dios ha tawtawo. ²⁵ Yay potog, ibalita ko komoyo, kay koy na minom oman nin anodtin inomon a ibat ha obas, anggan ha lomato a panaon a minom akon ba-yon klasin alak itaw ha kaarian nan Dios.”

²⁶ Bi-sa pa-makayari lan nagkanta nin pamomori ha Dios ay inomalih hilay nan mako ha Bakil Olibo.

Impao-na ni Jesus a Iporlingor Na Ya ni Pedro (Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁷ Hin ya-rin, wani Jesus konlan dawdisipolos na, “Yadtin yabi, halban moyo ay ibati moyo ko, ta wanay naor Dios ha Masanton Kasolatan, ‘Aboloyan kon patyon yay pa-hal pastol, kanya hilay pa-hal kawkarniro na ay miboyak.’ ²⁸ Anodtaw pa man, morong akon mabyay, bi-sa mo-na ko komoyo ha Galilea.”

²⁹ Wani Pedro kona, “Maski man ibati la kan hiladtin halban, kay kata nga-min ibati.”

³⁰ Kot wani Jesus kona, “Yay potog, ibalita ko komo, yadti ot a yabi ba-yo tomaran-ok milway bisis a manok ay mitloy bisis mo kon iporlingor.”

³¹ Kot wanan pinagtiboyan ni Pedro, “Maskin pati hiko patyon la, kay kata iporlingor.” Anorin anamaot a wanlan halban disipolos na.

Dinomawat hi Jesus ha Hardin Getsemani
(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

³² Hawanin, niabot hilay na ni Jesus ha a-say logar ha Bakil Olibo a anha-wayan Getsemani. Bi-sa wana konlan disipolos na, “Tomoklo kamo yapon iti ta mako ko domawat.” ³³ Inawit nan impagkalamoan hi Pedro, hi Santiago tan hi Juan. Tongwa, bigla yan nilomolo hi Jesus tan golo-goloy isip na. ³⁴ Kanya wana konla, “Masyadoy kaloloan ko, halos kon ikamati. Iti kamo tana tan magpoyat kamoy namaot.”

³⁵ Dinomayô yan daoto, bi-sa nanalimokor yan palokob ta indawat na a no maari komon ay kay nay na dalanan yay pa-magdya-dya. ³⁶ Wana, “O Ama ko, halban bagay ay mababa mon gawon. Komon alihon modtin an-arapon kon pa-magdya-dya. Kot anodtaw pa man, ambo yay kalabayan koy mangyari, nokay yay kalabayan mo.”

³⁷ Bi-sa, hin nagbolta ya konlan toloy disipolos na ay na-lato na hilan angka-lok. Wana koni Pedro, “Simon, nakaka-lok ka payti. Kay mo doman magawa nin magpoyat maskin a-say oras? ³⁸ Tomalan kamo tan domawat pigaw kay kamo matokso. Mahi-ban a nakom moyon homonol, kot kay mababa nin sarili moyo.”

³⁹ Bi-sa dinomayô yay naman hi Jesus ta dinomawat yay naman nin bilang ha o-nan indawat na. ⁴⁰ Bi-sa, hin kina nan oman hilay toloy

disipolos na, na-lato na hilay naman nin angka-lok ta masyado hilan namatongga. Hin napokaw hila ay kay la tanda a iobat la kona.

⁴¹ [Bi-sa nako yay naman dinomawat.] Ha pamitlon pa-magbolta na, [na-lato na hilay naman nin angka-lok.] Kanya wana konla, “Angka-lok kamo ot? Ampagpainawa kamo ot anggan hawanin? Tama ana. Nilomato anay oras a hiko a Naglalaman Tawo kot iintrigay na konlan tawtawon makasalanan. ⁴² Mibangon kamoy na ta lomato yay nay magtraidor kongko. Hakbaton tamo hila.”

Dinakop hi Jesus

(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴³ Tongwa, lo-gan ya ot ampanalita hi Jesus, an-lomato yay nay naor hi Judas a a-sa konlan labin-loway disipolos na. Kalamo nay lako a tawon main awit bawbonong tan pawpapatok a inhogolan pawpoon pari, mawmaistron kapanogoan tan hilay pawpoon nin Israelita. ⁴⁴ Binyan na hilay nan daan ni Judas a magtraidor nin pamilyan, a wana, “Yay alokan ko, yadtaw a dakpon moyo, awiton moyo ya tan paka-bantayan.”

⁴⁵ Pa-makalato ni Judas itaw, antimano dinomani ya koni Jesus, ta wana, “Maistro! Maistro!” Bi-sa inalokan na ya. ⁴⁶ Hilay namaot a kawkalamoan ni Judas ay binombonan la yay na hi Jesus ta dinakop. ⁴⁷ Kot a-sa konlan naka-dong itaw ay nangoyoh nin bonong na, ta tinabtab nay alila nan pinakapoon pari. Kot totolyan a natigpah na. ⁴⁸ Bi-sa wani Jesus konla, “Tolisan ako doman ta nangawit kamo ot

bawbonong tan pawpapatok ha pa-nakop moyo kongko? ⁴⁹ Anta awlo-awlo moyo kon kalamo hin ampanoro ako ha timplo, kot kay moyo ko dinakop. Kot anodti dapat mangyari pa-maptog ha imbalita ha Masanton Kasolatan.”

⁵⁰ Hin ya-rin, halban lan disipolos na ay nipo-polayo ta imbati la ya.

⁵¹ [Hin an-awiton lay na hi Jesus,] main a-say anakaba-yo a tinomombok konla. Kay ya nakadoloh, nokay nakaalimonmon yan bongat nin pinon tilan mapoti. Hinampat la yan aw-anakaba-yo, ⁵² kot imbati nay alimonmon na, tan nolayo yan homin doloh.

In-arap hi Jesus ha Pinakamata-gay a Konsiho (Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵³ Hawanin, inawit la hi Jesus ta in-oli la ya ha bali nan pinakapoon pari. Itaw hila nititipon a halban pawpooon pari, pawpooon nin Israelita tan mawmaistron kapanogoan a [pari-parihon myimbrow nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel.] ⁵⁴ Hi Pedro namaot ay matotombok nin main karayoan, anggan ha patyo nan pinakapoon pari. Itaw ya naki-toklo konlan gwardya ta ampalanglang ha pinartan timbon. ⁵⁵ Hilay namaot a pawpooon pari tan halban anan myimbrow nin pinakamata-gay a konsiho ay nan-ingkap nin tawtawon tomistigo laban koni Jesus pigaw la ya maipapati. Kot homin ha hinalita lan tawtistigo a magamit la. ⁵⁶ Nga-min, maskin lako hilay nagtistigon kawkagalotoyan laban kona, kay syimpri angka-pitotogma a anhalitaon la.

⁵⁷ Bi-sa main anaman omnoy inomdong ta nagtistigo hilay namaot nin kagalotoyan laban kona, wanla, ⁵⁸ “Nalngo min hinalita nay anodti: ‘Yobaon koddin timplo a gawa nin tawo, ta ha loob nin toloy awlo ay mamipa-dong akon laloma a ambo gawa nin tawo.’ ” ⁵⁹ Maskin anorin a imbalita la, kay ot syimpri na-pitotogma a intistigo la.

⁶⁰ Hawanin, inomdong yay pinakapoon pari ha arapan la ta pinastang na hi Jesus, wana, “Anyay maibat mo konan ya-rin riklamo la komo?”

⁶¹ Kot namakatinok hi Jesus, kay ya inombat. Pinastang na yay naman nin pinakapoon pari, wana, “Hika doman yay Cristo, yay Anak nan Dios a sangkaabigan?”

⁶² Inombat hi Jesus, “Iya, hiko,” wana, “tan ma-kit moyo ko, hiko a Naglalaman Tawo nin nakatoklo ha wanan nan Dios a Makapangyayari tan ma-kit moyo ko ot lomato nin iti ha lolom.”

⁶³ Yadtin pinakapoon pari, ha ka-motan olo na bana ha pa-mipantay ni Jesus nin sarili na ha Dios ay winakwak nay sarili nan doloh, tan wana, “Anongkot kailangan tamo ot a tawtistigo?”

⁶⁴ Nalngo moyoy pa-masta-basta na ha Dios. Anyay disisyon moyo?”

Yay sintinsyan inimbi lan halban ay kamatyan.

⁶⁵ Bi-sa inompisawan la yay nan niloraan nin hilay laloma tan pinorongan lay mata na. Ba-yo bino-bogbog la ya, ta wanla kona, “Holaan mo pa no-nin, no hino-hinoy ampamogbog komo.” Bi-sa tina-tampal la ya ot nin gawgwardya.

Imporlingor ni Pedro hi Jesus

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Hin itaw ya ot hi Pedro ha aypa ha patyo, main a-say babayin alila nan pinakapoon pari a nako itaw. ⁶⁷ Pa-maka-kit na koni Pedro a ampalanglang, hinilap na yan hosto, bi-sa wana kona, “A-sa kay namaot ha kalamoan ni Jesus a taga Nazaret.”

⁶⁸ Kot imbori nadi ni Pedro, ta wana, “Kay ko tanda ni angkaintindyan no anyay labay mon totolon.” Bi-sa nako ya ha poltan balaybay. Tongwa, tinomaran-ok a manok. ⁶⁹ Hin na-kit na yay naman itaw nin yadtaw babayi, wana konlan tawtawo itaw, “Yadtin tawo ay a-sa ya ha kawkalamoan ni Jesus!” ⁷⁰ Kot imbori nay naman ni Pedro.

Na-paongganan daoto, wanla kona nin hila lay naka-dong itaw, “Sigoradon a-sa ka ha kawkalamoan ni Jesus, ta mapatnag ha pa-nalita mo a taga kay namaot Galilea.”

⁷¹ Hin ya-rin ay nagho-hompa yay na hi Pedro, wana, “Maski parosawan na kon Dios, talagan ambo kon bilbi ya-rin a tawon anha-halitaon moyo!”

⁷² Tongwa, tinomaran-ok yay naman a manok nin ikalwan bisis. Hawanin, na-panomtoman ni Pedro yay hinalita ni Jesus kona, a wana, “Ba-yo tomaran-ok milwa yay manok, mitloy bisis mo kon iporlingor.” Kay nay na na-bonbonan ni Pedro a sarili na, kanya tinomangih yan hosto.

15

In-arap hi Jesus koni Gobirnadador Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Kapi-piboklah ot, hilay pawpoon pari, pati hilay pawpoon nin Israelita, hilay mawmaistron kapanogoan tan halban lan lawlaloma ot a mawmyimbrow nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel ay nititipon ta nagplano [no pano la ya maipapati hi Jesus.] Yay ginwa la ay impabalol la ya, ta bi-sa inawit koni Gobirnadador Pilato [a taga Roma].

² Hawanin, pinastang na ya ni Gobirnadador Pilato, wana, “Hika doman a Ari lan Israelita?”

Wanan in-obat ni Jesus, “Nahalita moy na.”

³ Bi-sa binaraan la yan pawpoon pari nin lako a bawbagay. Kot kay ya nanlok. ⁴ Pinastang na yay naman ni Gobirnadador Pilato, wana, “Homin ka doman ma-halita? Anta kalakan riklamo la komo.”

⁵ Kot kay yay na inombat hi Jesus, kanya naka-ngap hi Gobirnadador Pilato.

Sinintinsyawan Kamatyan hi Jesus

(Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

⁶ Taon-taon, no Pistan Pa-makalibri nin Israelita, nakaogalian a yay gobirnadador la a taga Roma ay ampamiboloh nin a-say priso, ayon ha dawaton nin tawtawo. ⁷ Hin ya-rin, main a-say priso a yay ngalan Barabbas. Nakapriso yan kalamo nin omnoy nilomaban ha gobyirno

a nangmati ha kala-laban la. ⁸ Hawanin, ni-pako hilay tawtawo koni Gobirnadador Pilato ta dinawat la ha makhaw a bosis a mamiboloh yan a-say priso bilang nakaogalian nan gaw-on para konla. ⁹ Kanya pinastang na hila ni Gobirnadador Pilato, wana, “Labay moyo wari a yay Ari moyon Israelita a bolohan ko?” ¹⁰ Pinastang nadtaw ta naintindyan na a angkainggitan lan pawpoon pari hi Jesus, kanya la ya in-intriga.

¹¹ Kot sinolsolan lan pawpoon pari hilay tawtawo itaw a ambo hi Jesus nokay hi Barabbas a dawaton lan bolohan. ¹² [Hin anorin a obat la,] pinastang na hilay naman ni Gobirnadador Pilato, wana, “Anya man no-nin a labay moyon gaw-on ko konan yadtin tawon anha-wayan Ari moyon Israelita?”

¹³ Inomaghaw hilay naman, wanla, “Ipasak ya ha kros!”

¹⁴ Kot wani Gobirnadador Pilato konla, “Anongkot, anya kot a nagawa nan karokaan?” Kot lalo lan in-aghaw, wanla, “Ipasak ya ha kros!”

¹⁵ Ha kalabayan ni Gobirnadador Pilato a mapakonswilo hilay tawtawo ay impapiboloh na hi Barabbas, balo ta hi Jesus ay impalatigo na. [Bi-sa in-intriga na ya ha omnoy hondalo a taga Roma] para ipasak ha kros.

*Tinoya-toya lan Hawhondalo hi Jesus
(Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)*

¹⁶ Hawanin, hiladtin hondalo ay inloob la hi Jesus ha ampagkampowan la ha palasyo nan gobirnadador, bi-sa tinipon lay halban kawkalamoan lan

hondalo. ¹⁷ Pinadolohan la yan kolor obi [ta konwari ari ya.] Namayokal hilan hangan marowih ta inkorona la kona. ¹⁸ Bi-sa sina-salodowan la ya, wanla, “Viva yay Ari lan Israelita!” ¹⁹ Bi-sa pina-pahpah la yan talaib ha olo, nilora-loraan tan tina-talimokoran. ²⁰ Hin nayari la yan tinoyatoya, nilohpok lay impadoloh la konan kolor obi ta impaholot lay sarili nan doloh. Bi-sa inawit la yay na para ipasak ha kros.

Impasak hi Jesus ha Kros

(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

²¹ Hin anlomikol hilay na ha syodad Jerusalem, na-hakbat lay a-say lalaki a nangibat ha baryo a hi Simon a taga Cirene, yay tatay ni Alejandro tan ni Rufo. Pinilit la yan hawhondalo a balatayon nay kros ni Jesus. ²² Inawit la hi Jesus ha Golgota, (yay labay totolon “Logar nin Bongo”). ²³ Pa-makalato la itaw, binyan la yan alak obas a nilaokan mapait [a makatambal hakit], kot kay na ininom. ²⁴ Hin naipasak la yay na ha kros, pini-bonotan lan hawhondalo no anya ha dawdoloh ni Jesus a maipag-ikon nin balang a-sa. ²⁵ Alas nuwebe nin boklah hin ya-rin a impasak la ya ha kros. ²⁶ Bi-sa anodti a nakapaskin ha ta-gay kros a bara-nan nin pa-mangmati kona: “Yay Ari nin Aw-Israelita.” ²⁷ Main anamaot loway tolisan a impasak la ha kros, yay a-sa ha bandan wanan ni Jesus tan yay a-sa ha bandan wili na. ²⁸ [Kanya pinomtog yay wana ha Masanton Kasolatan, “Imbilang la yan tawon makasalanan.”]

²⁹ Bi-sa, hilay tawtawon anlomabah ay tinoya-toya la yan main ot awit a poyong olo. Wanla, “O, wamo, yobaon moy timplo ta ba-yo ipa-dong mon oman ha loob nin toloy awlo. ³⁰ Di ilipyas mo no-nin a sarili mo, omaypa ka ison ha kros.”

³¹ Tinoya-toya la yay namaot nin hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, wanla ha a-sa tan a-sa, “Inlipyas na hilay laloma, kot mismon sarili na ay kay na mailipyas. ³² No makit tamon bongat a magtatangtang ha kros ya-rin a Cristo a Ari nin Israel, mi-pol tamoy na.”

Maskin hilay impasak anamaot ha kros nin kasabay na ay tinoya-toya la yay namaot.

Nabtahan hi Jesus

(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ Pa-mag-ogtiawlo, dinomoblom a intiron nasyon anggan manga alas tres nin apon. ³⁴ Hin ya-rin a bandan alas tres, wanan in-aghaw ni Jesus, “*Eloi, Eloi, lema sabachthani?*” yay labay totolon, “Dios ko, Dios ko, anongkot mo ko ampolayan?”

³⁵ Hin nalngo la-rin nin omnoy tawon nakaodong itaw, kay la naintindyan, ta wanla, “Oy, anha-wayan na hi Propita Elias.” ³⁶ Bi-sa nolayo yay a-sa konla ta namisawsaw yan ispongha ha maalhom a alak obas. Inigwa na ha tampoh nin talaib, ta bi-sa impahophop na koni Jesus. Wana, “Ta-gan ta biliwon tamo no kaon na yan iaypa ni Propita Elias.”

³⁷ Tongwa inomaghaw hi Jesus, bi-sa nabtahan yay na.

³⁸ Hin ya-rin, yay kortina ha botlay nin timplo ay bigla nag-i-nit ha botlay paibat ta-gay anggan aypa. ³⁹ Yay kapitan lan hawhondalo a ampag-bantay koni Jesus ay nakaarap kona. Hin na-kit nan anodtaw a kaaaghaw ni Jesus ha pa-ngamati na, wana, “Talagan Anak yan Dios yadtin tawo!”

⁴⁰ Main anamaot bawbabayi itaw a ampanamolaw hin ya-rin. Kabilang konla hi Maria Magdalena, hi Salome tan hi Maria a nanay ni Santiagon malago tan ni Jose. ⁴¹ Hila yay anhomonol tan ampagsirbi koni Jesus, hin itaw ya ot ha probinsyan Galilea. Hilay namaot laloman bawbabayi a itaw ay hiladtaw a naki-ka koni Jesus hin hoyot nan nako ha syodad Jerusalem.

Intabon hi Jesus

(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁴² Hin ya-rin ay Byirnis a awlon pa-magparihado para ha Awlon Pa-mainawa. Hin maaaypa anay awlo, * ⁴³ hi Jose a taga babalin Arimatea, a-say anggalangon a myimbrow nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel, tan ampana-gan anamaot ha lomato a pa-mag-ari nan Dios ay nagkohaw nakom yay nan nako koni Gobirnadador Pilato ta dinawat nay bangkay ni Jesus. ⁴⁴ Nag-ispanta hi Gobirnadador Pilato ta kay na ola-lomon a nati yay na hi Jesus. Kanya

---

* **15:42** 15:42 Ha Israel, yay an-itoring lan ompisa nin awlo ay no hinomlop anay awlo. Kanya inapora lay pa-mitabon ta no hinomlop anay awlo ay bawal anan magtrabaho, ta Awloy nan Pa-mainawa.

impaha-wayan na yay kapitan nin hondalo ta pinastang na ya no talagan nati yay na. ⁴⁵ Hin na-tandaan na konan kapitan a nati yay na hi Jesus, pinayagan nay nan kowon ni Jose a bangkay. ⁴⁶ Kanya nanaliw yan pinon tilan mapoti, bi-sa in-aypa nay bangkay ni Jesus ha kros ta pinotot na yan ya-rin a tila. Bi-sa inggawa na ya ha a-say panabonan a impakwiba ha bakil a bato. Pa-makayari ay intolir nay malapar a bato ta impanara na ha pinanabonan. ⁴⁷ Na-kit la ni Maria Magdalena tan hi Maria a nanay ni Jose no ayti la intabon hi Jesus.

16

Norong Nabyay hi Jesus

(Mateo 28:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Kinasabadowan, hin hinomlop anay awlo a pamilbian a nayari anay Awlon Pa-mainawa, hi Maria Magdalena, hi Salome tan hi Maria a nanay ni Santiago ay nanaliw hilan tawtambal a mabanglon pambalsamo, ta kaon lan ponahan yay bangkay ni Jesus. ² Kinadilapan, awlon Domingo, kapi-pihila nin awlo ay nako hilay na ha pinanabonan koni Jesus. ³ Hin iti hila ha dalan, wanla ha a-sa tan a-sa, “Hino kari a ma-patolir tamo nin yadtaw malapar a baton impanara ha pinanabonan?” ⁴ Kot hin biniliw la, na-kit la a naitolir ana yadtaw bato a malapar. ⁵ Bi-sa, hin nilomoob hila ha pinanabonan, na-kit la a main nakatoklo ha bandan wanan a a-say anakaba-yo a nakaholot nin maanloh tan mapoti a ayhing. Nali-mo hilay babayi.

⁶ Kot wanan anakaba-yo konla, “Ando kamo mali-mo. Tanda kon antingka-pon moyo hi Jesus a taga Nazaret a impasak ha kros. Kay yay na iti ta norong yay nan nabyay. Biliwon moyoy pinamigaw-an kona. ⁷ Mako kamoy na ta ibalita moyo konlan dawdisipolos na, pati koni Pedro, yay anodti: ‘Mo-na ya komoyon mako ha Galilea. Itaw moyo ya ma-kit ayon ha imbalita na komoyo hin yadtaw.’ ”

⁸ Tampol hilan inomalih a bawbabayi ha pinanabonan bi-sa nolayo. Anggoygoy hila ta masyado hilan ampag-ispanta. Tan homin hilan imbalita ha hinoman bana ha main lan kalimowan.

Nagpa-kit hi Jesus koni Maria Magdalena *
(Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

⁹ [Hin norong yan nabyay hi Jesus, kapi-piboklah nin ya-rin awlon Domingo, o-na yan nagpa-kit koni Maria Magdalena, yadtaw pinamalayanan nan pitoy doka a ispirito. ¹⁰ Hawanin, nako hi Maria Magdalena konlan datin kawkalamoan ni Jesus a mawmalolo tan antomangih hin ya-rin, ta imbalita na a norong nabyay hi Jesus. ¹¹ Kot kay hila naki-pol ha imbalita na a norong nabyay hi Jesus tan nagpa-kit ya kona.

Nagpa-kit hi Jesus ha Loway Disipolos Na
(Lucas 24:13-35)

¹² Bi-sa nagpa-kit yay naman hi Jesus ha laloman itsora ha lowa konlan dati nan

---

* **16:8** 16:8 Ha laloman kopya nin Griego ay homin yadtin anggawan (16:9-20).

kawkalamoan a hin ya-rin kot anlalakon nangibat ha syodad Jerusalem. ¹³ Kanya nagbolta hiladtin lowa ta imbalita la konlan laloman kawkalamoan la, kot kay hila syimpri naki-pol.

Nagpa-kit hi Jesus Konlan Labin-a-say Apostolis Na

(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Gawgawa 1:6-8)

¹⁴ Na-paongganan, nagpa-kit hi Jesus konlan misonon labin-a-say apostolis na hin ampiro-rongo hilan ampangan. Pinangaralan na hila bana ha kay la pa-mi-pol tan bana ha katiboyan olo la, ta kay hilay naor naki-pol konlan naka-kit kona, hin pa-makayari nan norong nabyay.

¹⁵ Bi-sa wana konla, “Mako kamo ha intiron mondo ta ipangaral moyo yay Labah a Balita ha halban tawo. ¹⁶ Yay tompol tan ma-baotismowan ay malipyas, kot yay kay tompol ay parosawan nan Dios. ¹⁷ Hilay antompol kongko ay magkamain nin anodtin pawpamilbian nin kapang-yarian: Ha ngalan ko ay maka-palayah hilan dawdoka a ispirito, makahalita hilan lawlaloman klasin halita, ¹⁸ maskin maka-hampat hilan olay o makainom nin lason ay kay hila maano, tan iparna lan bongat a gamot la ha mawmain masakit ay omabig hilay na.”

Noli hi Jesus ha Langit

(Lucas 24:50-53; Gawgawa 1:9-11)

¹⁹ Hawanin, pa-makayari nan nanalita yay Katawan konlan dawdisipolos na, noli ya ha langit, ta bi-sa tinomoklo ya ha wanan nan Dios.

²⁰ Hilay namaot a dawdisipolos na ay nakoy naor nangaral ha halban logar. Tinambayan na hila nin Katawan tan pinaptogan nay an-ipangaral la ha kawka-paka-ngap a gawa la a pamilbian nin kapangyarian nan iti konla. Amen.]

YAY A-SA OT A ANGGAWAN NAN YADTIN EBANGHELYO

† [9] [Nako hilay bawbabayi koni Pedro tan konlan kawkalamoan na ta tinotol la yay halban imbalita nan yadtaw lalaki ha pinanabonan. [10] Pa-makayari nin yadti, inhogo ni Jesus hilay halban apostolis na ha intiron mondo para ipangaral yay masagrado tan kay homin pangongopah a balita tongkol ha kalipyasan a kay manganggawan.]

---

† **16:20** 16:20 Yadtin pangalwan anggawan nan yadtin Ebanghelyo (16:9-10) ay homin ha laloman kopya nin Griego, kot ha laloman kopya, main yadti tan pati yay o-nan anggawan (16:9-20).

Tina Sambal
Sambal: Tina Sambal (New Testament)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sambal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

141ae5aa-a617-5cb6-9329-888eefccf925